

REPUBLIKA

Rok XV.

ŁÓDŹ, SOBOTA, 23 STYCZNIA 1937 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

№ 23

RZĄD PRZECIW „ODDZIELNYM ŁAWKOM”

na wyższych uczelniach. — Min. Świętosławski stwierdził, że zarządzenia „ławkowego” nie wyda. — Burdy akademickie wywołują anarchię

Zaburzenia uniwersyteckie są dziełem najemnych bojówek — twierdzi poseł Tomaszewicz

Warszawa, 22 stycznia.

Komisja budżetowa sejmku rozpatrywała dziś budżet ministerstwa oświaty i wyznań religijnych. Na wstępie wielką mowę wygłosił min. prof. Świętosławski:

Wysoka Komisjo!

Rozpoczynając się debata nad budżetem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wymaga ogólnego oświetlenia sytuacji, będącej rezultatem długotrwałego kryzysu finansowego i gospodarczego, który pozostawił po sobie niezatarte ślady wielkiego spustoszenia w całym resorcie.

Nie będziemy w błędzie, jeżeli powiemy, że nasz budżet jest wegetacyjny, należy go zaś uczynić produkcyjnym.

Zacznę od szkolnictwa powszechnego. Mimo stałego poważnego przyrostu dzieci w wieku szkolnym, których liczba przekracza obecnie 5.000.000, budżet oświatowy z powodu kryzysu ulegał stalemu kurczeniu się, liczba nauczycieli pozostawała bez zmiany i dopiero w roku ubiegłym powiększono liczbę etatów o 2.000, osiągając liczbę nauczycieli szkół powszechnych mało co mniejszą od 70.000. Jest to liczba bardzo

szkolnictwie średnim

Nie lepiej rzecz się przedstawia w szkolnictwie średnim. Oswoił się z myślą, że Państwo zapewni szkołę średnią ogólnokształcącą zaledwie nieco więcej, niż połowę uczącej się młodzieży, reszta w liczbie około 82.000 uczyć się musi w szkołach prywatnych.

Trzeba sobie uświadomić, że z roku na rok liczba uczniów w gimnazjach będzie się automatycznie powiększać, gdyż obok równoległych klas pierwszych trzeba będzie otwierać klasy następne.

Przechodzę do omówienia katastrofального stanu budynków szkolnych i nie wspominając o małej liczbie gimnazjów w całym szeregu ośrodków z 600.000 miastem Łodzią na czele.

Poniżej pozycja na budowę szkół i innych gmachów Ministerstwa, sięgająca dawniej sumy 30—50 mil. złotych stopniała do kwoty 2—3 mil., wystarczającej zaledwie na wykonywanie remontów. Ministerstwo znalazło się w położeniu niezwykle trudnym, gdy chodzi o budowę nowych gmachów gimnazjalnych, o kapitalny remont lub o rozbudowę gmachów już istniejących.

Mając nadzieję, że w miarę polepszającego się stanu finansowego Państwa, znajdzie się poważniejsze sumy na inwestycje, Ministerstwo Oświaty opracowało szczegółowo plan budowlany na najbliższe 4 lata na ogólną sumę 96 milionów złotych.

W roku bieżącym budżet oświatowy powiększony został o 7.470.660 zł. do globalnej sumy 355.520.000 złotych w grupie A. budżetu.

Budowa szkół powszechnych

Budżet państwowy nie obejmuje budownictwa szkół powszechnych, a wcale naszych obliczeń brak nam dla należytej realizacji powszechnego nauczania około 45.000 izb szkolnych i odpowied-

niej liczby mieszkań nauczycielskich. Jeśli przyjąć, że postawimy 2/3 budynków i mieszkań z drzewa, a 1/3 murowanych, wówczas przy założeniu średnio kosztu izby szkolnej drewnianej na 4.100 zł. a murowanej na 6.700 zł., koszt budowy 45.000 izb wyniesie 223 1/2 miliona zł.

Licząc się z ciężkim położeniem materialnym szkół prywatnych, ministerstwo wniosło w tym roku opłaty, jakie te szkoły wnoszą do Skarbu Państwa za opiekę władz szkolnych.

Przez opracowanie w bieżącym roku szkolnym programów liceów ogólnokształcących i pedagogicznych, Ministerstwo zakończy budowę nowych programów szkolnictwa ogólnokształcącego z polskim językiem nauczania.

W dziedzinie

szkolnictwa zawodowego

postanowienia ustawy ustrojowej realizuje się stopniowo, w ścisłym porozumieniu zarówno ze sferami gospodarczymi, jak też z innymi resortami.

Jednym z ważnych zagadnień w tej dziedzinie jest utworzenie dostatecznej liczby szkół zawodowych, oraz także ich rozmieszczenie i organizacja, aby były one dostępne szerokim kołom młodzieży, pochodzącym z różnych ziem Polski i żeby odpowiadały potrzebom życia gospodarczego, przemysłowego i państwowego, a w szczególności w zakresie obrony Państwa.

Kredyty, przyznawane z funduszków państwowych na naukę i szkolnictwo akademickie, pozostają nadal ciągle zbyt niskie. Pewną niewielką ulgą było zwiększenie w obecnym okresie budżetowym kredytów o 300.000 zł., z czego 45.000 zł. zostało zużyte na zasiłki dla uczonych, pracowników naukowych i na badania naukowe.

Szkoły akademickie

Na 824 katedr zwyczajnych i nadzwyczajnych jest nieobsadzonych 143 czyli 17 proc., mimo, że odpowiedni dział budżetu Ministerstwa jest już wyczerpany do ostatnich granic, a ministerstwo wykazało na dzień 1.1.1937 r. wszystkie możliwości, powołując szereg profesorów na wakujące katedry.

Rozpoczęliśmy w tym roku systematyczną akcję, zmierzającą do jak najdalej idącego udostępnienia niezamówionej młodzieży, zwłaszcza pochodzącej ze sfer włościańskich i robotniczych wstępu do wyższych uczelni.

Mówiąc o uczelniach akademickich, niepodobna pominąć milczeniem sprawy rozruchów, które miały miejsce niemal we wszystkich miastach uniwersyteckich. Powody tych rozruchów są wszystkim znane. Rozpolitykowana część młodzieży stoi na stanowisku, że powinna wszelkimi sposobami, a więc także za pomocą gwałtu, bicia, używania dymnych świec, broni, urządzania blokad w domach akademickich, lub w samych uczelniach prowadzić akcję, skierowaną przeciwko żydom. Należy stwierdzić, że to zachowanie się młodzieży znajduje niestety poparcie części szerszego społeczeństwa.

Młodzież występuje wciąż z żądaniem, aby władze akademickie wydały

zarządzenie, przeznaczające z góry oddzielne miejsca dla żydów i dla chrześcijan.

WYDANIE TEGO ZARZĄDZENIA UWAZAM ZA NIEMOŻLIWE.

Nie ulega też wątpliwości, że tym, co kierują ruchem tej części młodzieży, wcale nie chodzi o oddzielne ławki, nikt bowiem nie mógłby uwierzyć, że dla tak błahego powodu godzono by się na zaprzepaszczenie trymestru 50 tysiącom młodzieży.

Muszę z przykrością stwierdzić, że ani ta młodzież, o której tutaj mowa, ani sympatyzująca z nią część starszego społeczeństwa, nie zdają sobie sprawy, że przeżywana przez cały świat chwila dziejowa jest tak poważna, że wymaga jak najdalej posuniętego skupienia wszystkich szczerych patriotów i prawych obywateli Rzeczypospolitej. Szerzenie w tym czasie zamętu, zaprawianie młodzieży do anarchii jest psychicznym rozbiciem Polski. Nie mogę uwierzyć, aby ktokolwiek z nas tego sobie życzył. Jest więc

głęboki tragizm w tym skrajnym zaślepieniu

menerów ruchu antysemitycznego, którzy nie widzą, jaką przysługę oddają tym elementom wyrotowym, dla których zamęt w Polsce jest rzeczą najbardziej pożądaną.

W związku z tym chciałbym oświadczyć, że opinia publiczna nie zrozumiała, dlaczego uważałem za konieczne zarządzić zamknięcie Uniwersytetu Stefana Batorego. Musiałem się zdecydować na ten krok stanowczy wówczas, gdy Rektor i Senat, mimo usilnych starań nie zdołali po uprzednim zawieszeniu wykładów doprowadzić do zgodnego rozwiązania sprawy zajmowania przez studentów miejsc w salach wykładowych i wytworzyła się sytuacja, wobec której Rektor nie mógł uruchomić wykładów na Uniwersytecie i zgłosił swą rezygnację, którą wobec nieodwołalnej decyzji p. prof. Jakowskiego, zmuszony byłem z żalem przyjąć do wiadomości. Ministerstwo dąży obecnie, aby w możliwie krótkim czasie otworzyć Uniwersytet i porozumiewa się w tej sprawie z władzami akademickimi.

Muszę jednak zaznaczyć, że gdyby zaszła konieczność ponownego zamknięcia którejkolwiek z uczelni wyższych, nie dałoby się uniknąć utraty dla młodzieży roku akademickiego.

Dyskusja

Warszawa, 22 stycznia.

Po mowie ministra Świętosławskiego 3-godzinne sprawozdanie złożył pos. Pochmarski.

Referent zaznaczył, że w zakresie szkolnictwa wyższego, punktem najczulszym jest sprawa młodzieży akademickiej. Na zagadnienie to nie można patrzeć tylko pod kątem zajęć uniwersyteckich. Aby sędzić tę młodzież, trzeba sięgnąć w głąb jej życia. Mówca omawia obszernie warunki życiowe młodzieży akademickiej, opierając się na statystykach, dotyczących szeregu uczelni wyższych, podkreślając iż przeważająca większość studentów rekrutuje się ze śro-

dowisk biednych. Warunki życiowe tej młodzieży są wprost tragiczne. W statystyce spotykamy się ze sporą liczbą takich studentów, którzy jak sami podają, nie wiadomo z czego żyją. — Nawiasem trzeba podkreślić,

że liczba żydów na wyższych uczelniach spada

do procentu odpowiadającego ilości Żydów w Polsce. Ten stan rzeczy powoduje radykalizację młodzieży w kierunku tak prawicowym, jak i lewicowym. — Im bardziej jednak prawica radykalizuje się, zaś lewica nacjonalizuje, tym bliższe jest porozumienie młodzieży i stworzenie frontu jednolitego narodowo-państwowego, frontu świata pracy.

Pos. Kamiński wskazuje na wielkie potrzeby szkolnictwa powszechnego na kresach wschodnich, a dalej, przechodząc do zatargów między duchowieństwem, a personelem szkolnym, bierze w obronę nauczyciela przed zbyt jednostronnym podchodzeniem do zagadnień ze strony przedstawicieli religii. Mówca bierze też w obronę związków nauczycieli który ma za sobą szereg lat chlubnej

Kto wywołuje zajścia

Pos. Tomaszewicz poświęcił dłuższe wywody sprawom młodzieży akademickiej, zaznaczając, że ostatnie zajścia są z jednej strony wynikiem niedopatrzeń władz akademickich, a z drugiej strony

PRZEJAWEM METOD DZIAŁANIA PEWNEGO STRONICTWA POLITYCZNEGO. RUCHY TE NIE MAJĄ NIC WSPÓLNEGO Z PROCESAMI IDEOWYMI,

jakie zachodzą w młodym pokoleniu.

Ścieranie się poglądów ideowych może istnieć, jednak od tego ścierania się do lynchu jest przepaść.

OSTATNIE ZABURZENIA UNIwersyteckie ZOSTAŁY WYWOŁANE PRZEZ NAJEMNE BOJÓWKI I SŁUCHACZÓW PIERWSZEGO ROKU.

Polska nie może sobie pozwolić na marowanie roku studiów swej młodzieży. Stosowanie ostrych środków, któreby przywróciły konieczną dyscyplinę, jest — zdaniem mówcy — warunkiem uzdrowienia sytuacji.

W zakończeniu jeszcze zabrał głos min. Świętosławski i podkreślił, że była z przemówień troska, a zarazem nadzieja, że musi się dokonać daleko idąca konsolidacja wszystkich żywiołów patriotycznych w Polsce o byt Polski i jej rozwój kulturalny i materialny w najszerszym tego słowa znaczeniu. Dlatego tak często dziś o tym mówimy, gdyż wyczuwamy, że świadomość ta jeszcze nie przeniknęła do najszerszych mas społeczeństwa.

Gdyby bowiem świadomość taka istniała, nie występowałyby tego rodzaju zjawiska, jak rozruchy antyżydowskie młodzieży w szkołach akademickich. Nie byłoby tego zadrażnienia i tych zajęć, które były notowane w pewnych miastach między klerem i nauczycielami, — przeciwnie — górowałoby nad wszystkim najwyższe zagadnienie macniania bytu niepodległej Polski.

(Ciąg dalszy na str. 11-12)

MIN. GRABOWSKI O UPADKU ADWOKATURY

Zapowiedź reformy studiów prawnych. — Zanik poczucia prawnego w społeczeństwie. — „Hieny licytacyjne“ będą tępione

Pravo i sprawiedliwość przeżywają kryzys doktrynalny

Warszawa, 22 stycznia.

(PAT) Komisja budżetowa senatu w obecności ministra Grabowskiego i wiceministra Sieczkowskiego, obradowała dziś nad budżetem ministerstwa sprawiedliwości.

Dłuższy referat obrazujący działalność tego resortu i charakteryzujący cyfry preliminarza budżetowego wygłosił sen. Radziwiłł.

Na wstępie referent wspomina o głębokim kryzysie ideowym i politycznym, który przeżywa świat, a który musiał się odbić i w dziedzinie prawa. Nawet wyraz „sprawiedliwość“ stracił ten aurytety, który dotychczas posiadał.

Referent omawia dalej system totalny, który przekreślił zasady i pojęcia uchodzące w państwach liberalnych za podstawę wymiaru sprawiedliwości, jak zasada niezawisłości sędziowskiej i t. d.

Jaką drogą ma kroczyć wymiar sprawiedliwości w Polsce

zapytuje sprawozdawca. Analogiczne pytanie stanęło przed nami przy układaniu zasad obecnie obowiązującej konstytucji — przypomina sen. Radziwiłł. Wówczas stosownie do wskazań Wielkiego Marszałka unikaliśmy skrajnych rozwiązań. Poszliśmy drogą pośrednią, na której na pierwszym miejscu widnieje interes państwa, ale która jednocześnie otacza opieką słuszne prawa i interesy jednostki. Taką samą drogą winien kroczyć wymiar sprawiedliwości.

Warunki dla należytego wymiaru sprawiedliwości — mówił dalej sprawozdawca — są u nas niesprzyjające. Personalnie jest przemocno uposażenia są niewystarczające, sędziowie grodcy otrzymują uposażenia mniejsze niż woźni w jednej z fabryk państwowych wytwórni uzbrojenia. Stan budynków i lokali sądowych jest opłakany.

Co się tyczy adwokatów, to referent staje na stanowisku, że należałoby rozważyć, czy nie byłoby wskazane przy zachowaniu całkowitego samorządu adwokatów, powrót do zasad, na których była oparta organizacja adwokatów za czasów Księstwa Warszawskiego do roku 1876. Chodził mianowicie o podział adwokatów w zależności od kwalifikacji zawodowych i do świadczenia na pewne kategorie z jedno-

czesnym zabezpieczeniem elicie państwa należytego wpływu na kształtowanie się stosunków w adwokataturze. Chodzi dalej o ustalenie ilości obrońców, odpowiadającej potrzebom sadownictwa i stron.

W dyskusji przemawiał pierwszy sen. Decykiewicz, który wskazuje, że w ostatnich latach zaszły fakty, które podważały zaufanie ludności do wymiaru sprawiedliwości. Mówca wspomina o pacyfikacji w Małopolsce Wschodniej, na którą nie reagował minister sprawiedliwości i o miejscu odosobnienia, gdzie decydowały względy administracyjne.

Sen. Fudakowski z przykrością stwierdza pewien

zanik poczucia prawnego

myśli prawnej i kultury prawnej. Mówca twierdzi, że szacunek dla prawa istnieje może jeszcze w tych warstwach, które są bardziej konserwatywne, natomiast nie widać go u ludzi, pojmujących życie bardziej współcześnie. Młodzież prawnicza, to są nazbyt często prawnicy bez zdolności myślenia prawnego.

Sen. Marian Malinowski podkreśla, że gdy zabroniono wyrobu zapalniczek, wiemy co się stało. Ogromna masa obywateli posiada zapalniczkę nielegalną — są przestępcami. Można by znaleźć wyjście, nakazując zgłosić każdą zapalniczkę za opłatą 1 zł., albo też pozwolić na wyrób zapalniczek.

Trzeba pamiętać o tym, jaki wpływ wywiera więzienie. To jest uniwersytet przestępców. Za czasów zaborczych 8 lat przesiedział mówca z różnych wyroków, więc wie, jak to wygląda. Więzienie nieraz dopiero wytworza światopogląd złodziejski.

Po zakończeniu dyskusji

zabrał głos min. Grabowski

Dłuższy ustęp poświęcił minister zagadnieniu studiów prawnych. Utało się także mniemanie, że ponieważ ja jestem głównym odbiorcą wydziałów prawnych uniwersytetów, to tym sa-

mym mnie to zagadnienie obchodzi. Ale nie ta przyczyna odgrywa rolę, ale inna przyczyna, wręcz zasadnicza, mająca wielkie nateżenie w całym społeczeństwie.

Jest to dramat młodzieżowy. Jest to nadprodukcja młodych sił prawnych. W tej chwili rynek sprawiedliwości, jeżeli chodzi o młodych adeptów jest nasycony ponad wszelkie granice. Wyjście może być w dwóch kierunkach: jeden szybszy, drugi obliczony na dalszą metę. Jeden — to skierowanie tych adeptów prawa, kołaczących do bram sprawiedliwości do innych dziedzin, do administracji i skarbowości, samorządu i t. d. Rozmawiałem ze wszystkimi panami ministrami, z p. premierem przede wszystkim, abym poczynił wszystkie starania, aby zator młodzieżowy w ten sposób rozładować, aby ta młodzież znalazła odpust w innej sferze, nie mniej pożytecznej pracy państwowej.

Drugi kierunek — to

zmiana w wyższych studiach

Jakość gatunkowa tego młodego elementu prawniczego jest niżej krytyki. Na prawo nie idzie się po to, iż czuje się jakieś zdolności, powołanie, ale po to, aby się nie uczyć, a skończyć uniwersytet jak najprędzej. Trzeba znaleźć jakieś wyjście. Jest nim zmiana studiów prawnych.

Nawiązując do twierdzenia sen. Decykiewicza jakoby panował kryzys prawa, minister oświadcza, że kryzysu prawa nie ma. I nie daj Boże, żeby on był. Prawo działa i trzeba to wyraźnie powiedzieć, że obecnie działa najbardziej intensywnie i sprężysto. Jest małe nieporozumienie. Jeżeli istnieje kryzys, jeżeli istnieje moment przełomu, to nie w znaczeniu prawa jako aparatu prawnego, tylko w znaczeniu doktryny prawa. Istnieje pewien kryzys ideologii doktrynalnej prawa, a to jest zupełnie co innego.

Teraz zaczynają się wyraźnie zarysowywać kontury innego prawa, pra-

wa społecznego, przy którym nie jedno stwa, ale społeczeństwo ma dymał. Niestety, na Wschodzie, na Zachodzie istnieją pewne przesady. My po tej drodze iść nie możemy. Jakże sa podstawy do nowej polskiej doktryny prawnej? — zapytuje minister — przede wszystkim konstytucja. Dekalog obowiązującej konstytucji, który właściwie już podał ten złoty środek pomiędzy wybujałościami jednostki a wciąganiem zbiorowości na niedościgłe szczyty kosztem jednostki. Tam jest mowa o kroczeniu podrozę jednostkę do państwa. To jest podstawa, załazek ideologiczny, nowej doktryny prawa.

Jeżeli chodzi o sprawę adwokatów, to minister oświadcza, że pauperyzacja i UPADEK MORALNY ADWOKATURY nie mogą być obojętne dla ministra sprawiedliwości i dlatego minister zaprojektował ustawę, przywracającą aplikację sądową, jako konieczny stopień do przejścia do adwokatów.

Co do tego kartelu licytantów, o którym mówił sen. Petrażycki, jest to istotnie zjawisko fatalne, haniebne, ale w kodeksie karnym jest artykuł — mianowicie art. 283 par. 2, który czyni tę rzecz karygodną — ciągnie dalej minister. Chodziłoby tylko o to, żeby to ścisnąć. Dołóż starań, żeby prokuratura tę rzecz tępiła.

Po końcowych wywodach referenta sen. Radziwiłła obrady nad budżetem min. sprawiedliwości zakończono.

Zabójcy ś.p. min. Pierackiego nie chcą być na Sw. Krzyżu

Warszawa, 22 stycznia.

Obrońcy Ukraińców, należących do OUN, skazanych na dożywotnie więzienie w procesie o zamach na min. Pierackiego wnieśli podanie o tranzlokację skazanych.

Skazani odbywają obecnie karę na Sw. Krzyżu. Powołują się oni na zły stan zdrowia i proszą o przeniesienie do innego zakładu karnego.

Przed głodem i chłodem brońmy współbraci

REPREZENTACYJNE

KINO

„RIALTO“

Dziś o g. 12 i 2

2 PORANKI

Ceny od

85 gr.

Wspaniała komedia realizacji WILLI FORSTA

„ALLOTRIA“

W r. gł. Jenny Jugo — Renata Müller — Adolf Wolfbrück — Heinz Rühmann

Zdarzenia i ludzie

Tragedia codzienna

Córka pułkownika carskiego służącą w Budapeszcie. — Zawiedziona miłość

Budapeszt, w styczniu.

W czystym, żelaznym łóżku szpitalnym leży młoda dziewczyna, śmiertelnie chora, o skamieniałym wyrazie twarzy, robiąca wrażenie zmarłej. Leży ona w „sali zmęczonych życiem“, a więc w tym oddziale szpitala budapeszteńskiego, w którym umieszcza się samobójców. Nad łóżkiem chorej wisi tablica z nazwiskiem, wiekiem i jakimiś tajemniczymi znakami. Antonia Litwinow. Nazwisko bardzo znane, chora jednak ma tylko tyle wspólnego z sowieckim ministrem spraw zewnętrznych, że również jest Rosjanką. Ona i jej rodzina pochodzą z innych zupełnie kół, niż zaufany Stalina, potężny dyplomata rosyjski.

Kiedy rodzice Antonii uciekli z Rosji, dziewczynka miała dopiero trzy lata. Nie wie ona prawie nic o swej ojczyźnie, a w snach tylko ogląda wysokiego wspaniałego mężczyznę w lśnącym od złota mundurze: jest to jej ojciec, którego rysów twarzy nie może już sobie przypomnieć. Męczą ją wspomnienia jazdy na trzęsącym się wozie chłopskim w mroźny dzień zimowy... Jak przez sen, słyszy jeszcze wycie wilków. Widzi,

jak wysoki mężczyzna, stojąc na wozie, strzela z rewolweru. Następnie widzi ona tę samą wysoką postać w wąskim łóżku w małej kabine. Dokoła huczy morze, mężczyzna zaś leży bez ruchu, błądzący zamkniętymi oczami. Na ziemi kłęczą kobieta, rozpaczając głośno. A potem w wyobraźni dziewczyny powstaje taki obraz: na pokładzie statku, którym jechali oni przez długie tygodnie po morzu, panuje uroczysty nastrój. Zebrała się cała załoga, przed nią zaś stoi kapitan o poważnej twarzy. Potem zjawia się znowu owa kobieta, czarno ubrana, opierając się na ramieniu pielęgniarki, która prowadzi za rękę ją samą, Antonię. Kilku marynarzy podnosi ciężką, długą pakę i opuszczają ją do morza. To pogrzeb jej ojca, carskiego pułkownika gwardii, Władimira Litwinowa.

Uciekł on z żoną i córeczką z Rosji po zalamaniu się armii kołczakowskiej, przekroczył granicę chińską i umarł pod czas uciążliwej, długiej podróży morskiej.

Antonia ze swą matką znalazły w Budapeszcie nową ojczyznę. Matka nie mogła przyzwyczaić się do nowego otocze-

nia, tęskniła za ojczyzną i za swym mężem, którego tak wcześniej straciła. Cierpiąc niedostatek, głód i tęsknotę, młoda kobieta wędrowała jak liść jesienny — i pewnego dnia Antonia została okrąglą sierotą, w obcym wielkim mieście.

Wychowano ją w przytułku dla dzieci. Nigdy nie sprawiała kłopotu tym, którzy nią się opiekowali i należała do najlepszych i najbardziej posłusznych wychowanków przytułku. Jednej rzeczy tylko nie mogła się nauczyć: nie umiała się śmiać, beztrudno i wesoło, nie umiała bawić się i dokazywać, jak inne dzieci. Siedziała, stała, chodziła zawsze jak gdyby w ciemnej, czarnej chmurze smutku.

Kiedy Antonia ukończyła 14 lat, zamknęły się za nią drzwi przytułku. I znów była samotna i opuszczona. Nie pozostało jej nic innego, jak poszukać sobie jakiegoś zajęcia. Córka pułkownika gwardii carskiej została — służącą...

Pracowała ciężko od rana do wieczora. Nigdy nie narzekała na los. Przecież szczęście i tak nigdy, ani przez jedną chwilę w życiu nie uśmiechnęło się do niej. Wszystko dla niej zawsze było szare, okrutne i nielitościwe. Przyzwyczaiła się do tego, rezygnowała ze wszystkiego, z każdej przyjemności i rozrywki. Słońce świeciło dla innych — nie dla niej. Kwiaty rosły dla innych, — Antonia ich nie widziała.

Aż pewnego dnia... — miała wtedy ty żyjącej.

wolne popołudnie — podeszła do niej młody, sympatyczny człowiek, przemówił miło i serdecznie i zbierał dla niej kwiaty, kiedy wędrowali obok siebie przez łąki. Tego popołudnia Antonia rozpoczęła swe nowe życie. Każdego wieczoru, siedząc w swej małej izdebce służbowej, uśmiechała się szczęśliwie. Każdego ranka wiedziała, że słońce świeci. Myśląc o niedzieli, sześć dni tygodnia przechodziły szalenie szybko. I pewnego dnia, przyjaciel zaproponował jej, by została jego żoną.

Czy człowiek może się tak szybko zmienić? Czy w ciągu kilku godzin szara twarz o martwych oczach może przekształcić się w kwitnącą, szczęśliwą twarz młodej dziewczyny? Czy możliwe jest, że szary, niemy świat staje się nagle rajem dla człowieka?

Za ten krótki czas szczęścia Antonia musiała drogę zapłacić. Pewnego dnia narzeczony nie przyszedł. Dziewczyna trzymała w ręku arkusz papieru, na którym widniały okrutne słowa:

— Nie możemy się więcej zobaczyć. W ciągu sekundy promienisty dzień zamienił się znowu w ciemną, groźną noc. Wielkie szczęście przysnęło i pozostało nieskończony smutek. Antonia nie rozpacziała, nie płakała. Polknęła kilka tabletek sublimatu, i teraz leży w czystym, żelaznym łóżku szpitalnym, a twarz jej w niczym nie przypomina istoty, którą widziała, — miała wtedy ty żyjącej.

G. Kayer.

Otwarcie sesji kongresu U.S.A.

(Od specjalnego korespondenta „Republiki“ ze Stanów Zjedn.)

Nowy Jork, w styczniu.

Wypadki, rozgrywane się obecnie w Europie, odwróciły nieco uwagę powszechną od inauguracyjnego zebrania w Waszyngtonie kongresu amerykańskiego i od niezwykle ważnej mowy, wygłoszonej przy tej okazji przez prezydenta Roosevelta. Zarówno w Izbie Reprezentantów, jak i w Senacie posiadają demokraci, t. j. stronnictwo Prezydenta, około 80% mandatów, pomimo to jednak należy się spodziewać sesji długiej i burzliwej, gdyż w Stanach Zjednoczonych dyskusje parlamentarne najczęściej nie mają podstaw ideologicznych, lecz czysto praktyczne, z czego wynika, że z łona jednego i tego samego stronnictwa mogą wypływać projekty sprzeczne, zaciekle bronione z punktu widzenia ich wartości życiowej.

Wybory 3 listopada, które dały Prezydentowi tak przytłaczającą większość, były jednocześnie ze strony głosujących wyrazem dezaprobaty dla Sądu Najwyższego, stawiającego przeszkodę inicjatywom New Deal. Przemówienie Roosevelta, mające za treść tendencje pacyfistyczne i demokratyczne Ameryki w gruncie rzeczy skierowane było również przeciwko Sądowi Najwyższemu i zawierało zapowiedź ograniczenia jego praw w drodze ustawodawczej.

Najważniejszą sprawą, jaką będzie miał do rozstrzygnięcia Kongres jest kwestia neutralności Stanów Zjedno-

czonych na wypadek konfliktu pomiędzy dwoma państwami lub wojny domowej w jakimkolwiek bądź państwie.

Ścierają się z sobą trzy projekty, pochodzące ze stronnictwa demokratycznego. Najbardziej „amerykański”, lecz najmniej szans uchwalenia mający, jest projekt senatora Bernarda Barucha. Proponuje on, by handel bronią był wolny, by się dokonywał jednakże wyłącznie za gotówkę, płatną zgóry, natomiast wywóz zakupionej w Stanach broni ma być dozwolony tylko na statkach nabywającego, (w każdym razie nie amerykańskich) i na jego wyłączne ryzyko i odpowiedzialność.

Stany zachowałyby w ten sposób korzyści, wynikające z produkcji i handlu bronią, a nie narażałyby się na wciągnięcie w wojnę wskutek ewentualnego zatopienia okrętu amerykańskiego przez jedną ze stron wojujących. Pomysł ten, mimo, że odpowiada upodobaniom amerykańskim, mało ma szans urzeczywistnienia.

Drugi projekt związany jest z nazwiskiem senatora Clarka, ma on na celu neutralność absolutną i bezwzględna w każdym wypadku, nie dopuszczając żadnych komentarzy ani wyjątków.

Trzeci natomiast projekt, najbardziej dla obecnego Prezydenta pochlebny, pozostawia w znacznej mierze sprawę neutralności władzy dyskrecyjnej szefa państwa.

Jest dosyć prawdopodobne, że po dłuższej dyskusji skończy się na uchwaleniu tego właśnie projektu, aczkolwiek ma on licznych przeciwników, wskazujących na to, że w przyszłości jakiś inny prezydent może władzy takiej nadużyć, jak naprz. w czasie wielkiej wojny Wilson póty mówił o neutralności, póki swego kraju w wojnę nie wwikłał. Widzimy zatem, że największą troską Amerykan jest uniknięcie wojny dla siebie: w Europie uważają ją za nieuniknioną.

Uchwalony ostatnio projekt senatora Pittmana dotyczył specjalnie neutralności wobec toczącej się obecnie w Hiszpanii wojny domowej. Jak wiadomo, nie zdążono tego prawa uchwalić w porę, by przeszkodzić wysłaniu do Hiszpanii 18 samolotów, z największym pośpiechem ładowanych na statek Mar Cantabrico. W wyścigu zwyciężył przedsiębiorca i okręt wypłynął zanim prawo zdążono uchwalić. Wybieg, polegający na wytoczeniu sprawy cywilnej i nałożeniu zajęcia tymczasowego również się nie udał: komornik spóźnił się o kilka minut.

Oprócz tych trosk o sprawy zewnętrzne, mają Stany Zjednoczone poważne kłopoty wewnętrzne. Bezrobocie nie jest zlikwidowane, a wśród robotników zatrudnionych w fabrykach samochodowych, w kopalniach węgla, włókiennictwie, przemyśle ceramicznym i t. d. panuje silne wrzenie. Strajki,

które się rozpoczęły, mogą się znacznie rozszerzyć, gałęzie pokrewne mogą zostać dotknięte bezczynnością przymusową wskutek braku zamówień lub surowców. Tak np. bezrobocie w przemyśle samochodowym wywołuje echo w przemyśle metalurgicznym, opanowym i innych.

W pierwszej fazie bezrobocia nie należy się spodziewać ingerencji Prezydenta, gdyż, zgodnie z pojęciami amerykańskimi, należy dać możliwość starcia się obu stronom. Można także przypuszczać, że pośrednictwo Prezydenta okaże się łatwiejsze i skuteczniejsze, gdy obie strony będą odczuwały pewne zmęczenie. Zdaje się w każdym razie, że nie obejdzie się bez bardzo poważnych wstrząsów, pomimo znacznego ożywienia gospodarczego, panującego w całym tym wielkim i bogatym kraju, ożywienia, obejmującego stopniowo wszystkie gałęzie działalności ludzkiej. Wstrząsy i starcia są widocznie warunkami bytu człowieka, nieuniknioną koniecznością dziejową postępu i rozwoju.

Spraw tych nie bierze tutaj nikt zbyt tragicznie, i Amerykanie gotowi się pocieszyć stwierdzeniem, że strajki amerykańskie pod względem ilości uczestników pobili wszystkie rekordy światowe.

Harry Steve.

ROSJA GROZI POROZUMIENIEM Z NIEMCAMI

na wypadek, gdyby Anglia nie zaniechała starań o Pakt Czterech. — Zbliżenie Francji, Anglii i U.S.A.

(Telefonem od korespondenta „Republiki“ z Londynu)

Londyn, 22 stycznia.

Pomysł odnowienia Paktu Czterech, o którym już donosiliśmy, jest jednocześnie ze zredukowaniem roli Francji do roli Kopcuska. Nie tylko jednak opinia francuska poruszona została widmem Paktu Czterech. W pierwszym rzędzie odezwała się Rosja. Prasa moskiewska na komendę rzuca przestrogi pod adresem mocarstw zachodnich, odradzając porozumienia z dwoma państwami faszystowskimi: Włochami i Niemcami.

Prasa sowiecka wysuwa tutaj na pierwszy plan motywy wojskowe, stwierdzając, że Anglia i Francja nie dadzą sobie militarnie rady z atakiem niemiecko-włoskim. We francuskich kołach politycznych stanowisko prasy sowieckiej komentowane jest jako przestroga, że jeżeli czynione będą jakieś kroki, dążące do odbudowy Paktu Czterech lub jakiegokolwiek bądź innej formy kompromisu czy

POROZUMIENIA ZACHODU Z HITLEREM,

wówczas dyplomacja sowiecka nie zaważy się wyprzedzić swych obecnych sojuszników i na własną rękę dojdzie do porozumienia z obecnym władcą Niemiec. Ze porozumienie takie mimo groźb rzuconych przez Hitlera na bolszewizm jest bardzo możliwe a nawet łatwe do urzeczywistnienia, o tym wszyscy dobrze wiedzą; stanowiłoby ono zresztą niebawmy sukces dla samej polityki hitlerowskiej, a ze strony sowieckiej ewentualne takie posunięcie nie byłoby pozbawione logiki.

Jeśli sobie uprzytomnimy, że niedawno temu w pałacu Burbońskim deputowani komuniści razem z całą Izłą demonstracyjnie głosowali za przedłożeniem rządowym w sprawie ochotników, walczących w Hiszpanii, i że działali oni z pewnością w porozumieniu z Moskwą, to przyjąć musimy do przekonania, że te ostrzeżenia sowieckie skierowane są przeciwko rządowi Wielkiej Brytanii. Bardzo być może, że odnosią one skutek praktyczny, tym bardziej, że jeśli gabinet angielski ma przypadkowo zabarwienie konserwatywne, to nastroje opinii idą raczej na lewo.

Oczywiście, że zarówno koncepcja Paktu Czterech jako też i reakcji sowieckiej na ten pakt byłaby sprzeczna

z interesami Polski i z pewnością przez czynniki polskie będzie tak, jak dotychczas, zwalczana.

Być może, że wyłoni się jakieś odprężenie na toczącej się obecnie sesji Rady Ligi Narodów, pomimo nieobecności Niemiec i Italii. W każdym razie łączą tu pewne nadzieje z tą sesją. Pisma podkreślają między innymi, że nasz minister Spraw Zagranicznych w przejeździe do Genewy zatrzymał się w Berlinie.

W związku z sytuacją europejską koła polityczne zwracają uwagę na manewry, zmierzające do zbliżenia Francji i Anglii do Stanów Zjednoczonych. Zainteresowanie wywołuje tu fakt nianowania posłem francuskim w Stanach Zje-

dnoczonych byłego ministra finansów, p. Georges Bonnet'a i jednocześnie wizyty w Waszyngtonie angielskiego ministra handlu Runcimana i dyrektora Bank of England, sir Otto Niemeyera.

W tej nominacji i tych wizytach dostrzega się prasa tutejsza dowody toczących się rokowań w sprawie uregulowania długów wojennych, złagodzenia przepisów celnych i ułatwienia międzynarodowej wymiany towarowej.

Z punktu widzenia amerykańskiego nie jest wykluczone, że prezydent Roosevelt po ulgach udzielonych rolnictwu zechce także poczynić ułatwienia dla ekspansji przemysłu.

I bardzo być może, że zbliżenie Stanów Zjednoczonych do Anglii i Francji przyczyni się do odprężenia stosunków politycznych w starej i zbiedzonej Europie. R.

W Poznaniu nie wybrano prezydenta

Endecy opuścili salę obrad

Poznań, 22 stycznia. (Pat) — Na dzisiejszym posiedzeniu rady miejskiej miały odbyć się wybory prezydenta miasta. Po zagajeniu obrad, przedstawiciel Klubu Narodowego odczytał deklarację, która stwierdza nega-

tywne ustosunkowanie do sprawy wyboru nowego prezydenta miasta.

Po tej deklaracji radni klubu narodowego opuścili salę obrad, a posiedzenie zostało zamknięte z powodu braku quorum.

Petycje organizacji urzędniczych do sejmu

przeciw nadzwyczajnemu podatkowi od uposażeń

Warszawa, 22 stycznia. W związku z wnioskiem, złożonym do łaski marszałkowskiej w sprawie zmiany ustawy skarbowej w części dotyczącej prolongaty nadzwyczajnego podatku od uposażeń pracowników państwowych na rok 1937-38 — napływać po-

czyły masowe petycje organizacji urzędniczych, popierających ten wniosek.

Z całego kraju nadeszło do sejmu ok. 8.000 depech związków urzędniczych o uchynienie podatku w stosunku do uposażeń wynoszących mniej niż 400 zł. miesięcznie.

Kongres PPS

odbędzie się 31 b.m. w Radomiu

Warszawa, 22 stycznia.

W dniu 31 b. m. odbędzie się w Radomiu kongres PPS., na którym omówiony zostanie całokształt zagadnień politycznych doby obecnej oraz opracowany nowy program polityczny partii.

Kongres ten, odbywający się w dwa tygodnie po kongresie ludowców, na którym uczynione zostały konkretne propozycje współpracy pod adresem socjalistów wywołuje ogólne zainteresowanie w świecie politycznym.

MOWA PREZYDENTA HISZPANII AZANY

Przeciw rebelii wojska powstał cały lud. — „Prowadzimy straszną wojnę, ale dlatego, że nam ją wypowiedziano”. — Walka toczy się o niepodległość i wolność

Inwazja obcych w Hiszpanii wywoła wojnę europejską

Walencja, 22 stycznia. (PAT) Agencja telegraficzna rządu hiszpańskiego podaje streszczenie mowy, wygłoszonej przez prezydenta Azana. Na wstępie prezydent złożył życzenia miastu Walencji, które, jak mówił, w dziejach zdobył tytuł „kołyski republikanizmu hiszpańskiego”. Znamy wysiłki szlachetne, dokonane przez ludność Walencji na polu walk, a także niezliczone usługi odane przez walencjan krajowi w walce z rebelią. W Walencji — mówił prezydent — stawałem pierwsze kroki polityczne, otrzymałem tam pierwszy mandat parlamentarny. Stanowisko Walencji było decydujące dla utworzenia frontu ludowego w Hiszpanii.

Z kolei prezydent Azana przeszedł do zagadnień, wysuniętych przez wojnę domową. Zagadnienia te — mówił prezydent — w ciągu pół roku trwającej wojny nie uległy zmianie.

Dla nas rebelia była i chciałbyśmy, aby nadal pozostała sprawą wewnętrzną Hiszpanii. Ogromna większość sił zbrojnych, które wystąpiły przeciw rządowi prawowitemu, w myśl rozkazu pewnych partii dla obalenia ustroju, który naród hiszpański ustanowił u siebie, dając tym wyraz swojej woli, ciało przedstawicielskie w obliczu tych wydarzeń spełniło swoje obowiązki bez wahania.

Obowiązek ten polegał na przeciwstawieniu się wszelkimi środkami rebelii wojskowej.

Z rebeliantami nie prowadzi się układów

Jeżeli z godnością piastuje się powierzona sobie przez naród władza.

Zdarzyło się tak, że większość czynników decydujących sił wojskowych,

Przebieg prasy

Antysemita z „Jutra”

Jak wiadomo, redaktorami oenrowskiego „Jutra” są pp. Piasecki i Wasilutyński. O tych najbardziej nieprzejednanych antysemitach pojawiły się w prasie wiadomości, że są pochodzenia... żydowskiego! „Walka ludu” pisze na ten temat:

„Już w poprzednim artykule stwierdziliśmy, iż w linii żeńskiej Stanisław Piasecki pochodzi z żydowskiej rodziny Silberfeldów. Dopiero w p. Piaseckiego, a syn jego dziadka Izzydora, zmienił rodowe nazwisko Silberfeld na Szalifski. Na tej podstawie stwierdzić byśmy mogli, iż antysemita Piasecki jest półżydem.

W Polsce żyją Piaseccy dwójki rodzaju. Jedni to polska szlachta, pieczętująca się herbami Gozdawa, Janina, Pierzchała, Piomieniczek i t. p. Drugi Piaseccy to tak zwani frankiści, czyli Żydzi, którzy przyjęli chrzest i zmienili nazwiska.

O tych to drugich Piaseckich ciekawe wiadomości znaleźć można w książce Teodora Jeske-Chońskiego, wydanej w Warszawie w roku 1905, pod tytułem „Neofici polscy”.

Naturalnie, nie by to nas nie obchodziło, co uczynili przodkowie Piaseckiego i z jakiego on wywodzi się rodu, ale sam p. St. Piasecki — potomek Silberfeldów, czy Pejsaków — pisze w ten sposób:

„Wychrzestowanie się nie powinno powodować żadnej zmiany w prawach ani dla wychrzty, ani dla jego potomków”.

Za pozwoleniem, przyzwyczajenie wymaga, by w domu wisielca nie mówiono o sznurku, a p. Piasecki chce koniecznie uchodzić za... plus catholique que le Pape.

Antysemityzm ma często cechy pewnego zbroczenia psychicznego, a szczególnie — antysemityzm Piaseckich i Wasilutyńskich.

Leczycie się, leczycie się, panowie!

albo wzięła udział w rebelii, albo była przez nią opanowana lub unieruchomiona. Dokonał się wówczas cud:

CAŁY LUD POWSTAŁ I ZASTĄPIŁ ORGANY ZNIWECZONE PRZEZ REBELIE.

Wojna jest zawsze okropnością i nieodczynnymi dla uzasadnienia jej są motywy moralne niewątpliwe. Nasze stanowisko w tej wojnie ma właśnie takie niewątpliwe uzasadnienie.

PROWADZIMY STRASZNĄ WOJNĘ, ale tylko dlatego, że ją nam wypowiedziano. My — to jest państwo republikańskie — jesteśmy napadnięci za to, że jesteśmy republiką. Nasza słusność jest wobec sumienia najbardziej wymagającej historii absolutna.

W ciągu ubiegłych 6-ciu miesięcy to nasze stanowisko jeszcze umocniło się. Niechaj wiedzą o tym wszyscy Hiszpanie, niech wie o tym cały świat, że

prowadzimy wojnę z poczucia obowiązku

Jesteśmy gotowi prowadzić ją aż do chwili zwycięstwa. Rebelia wojskowa w Hiszpanii przybrała od pierwszych chwil charakter ciężkiego zagadnienia międzynarodowego. Jesteśmy przekonani, że rebelia nie wybuchłaby, gdyby nie poprzedziła jej wyteżone przygotowanie na terenie międzynarodowym.

Powaga położenia, wywołanego przez tę rebelię spowodowana jest przez to, że JEJ ŹRÓDŁO LEŻY W HISZPAŃSKIEJ STREFIE MAROKKA

i przez dostawy dla niej sprzętu wojennego i ludzi ze strony pewnych mocarstw europejskich.

Sprawa ta z punktu widzenia międzynarodowego przybrała jeszcze inną postać. Kiedy okazało się, iż siły marokańskie i obce nie wystarczały dla celów wojskowych.

DO HISZPANII ZACZEŁY NADCIAGAĆ ZBROJNE KONTYNGENTY.

pochodzące z innych krajów. Zmieniła to do pewnego stopnia sytuację moralną, stworzoną przez powstanie. Już nie chodzi o niebezpieczeństwo zagrażające republice, nie jest to już zwykła wojna do-

mowa pomiędzy Hiszpanami. Jesteśmy świadkami inwazji obcej w Hiszpanii. Gra toczy się nie tylko o ustrój polityczny, ale i o

niepodległość naszego kraju

Powiedziałem już w lipcu, iż zaczęła się nowa wojna o niepodległość, która będzie

PIERWSZYM AKTEM WOJNY EUROPEJSKIEJ.

W rzeczywistości jest to inwazja, bezpośredni atak na niepodległość Hiszpanii. Kierownicy polityczni i moralni powstania, usunęli się na drugi plan. Stwarza to dla wszystkich Hiszpanów, nawet dla powstańców nowe zagadnienie sumienia. Trudno przypuścić, by wśród wojsk powstańczych nie było

UCZUCIA WSTYDU NA WIDOK, IŻ BUNT PRZYŚLUSZYŁ SIĘ DO OTWARCIA DRZWI OBCYM WOJSKOM.

Zawsze wierzyłem w znaczenie i wielkość uczucia honoru. Ułatwienie inwazji, wpuszczenie do Hiszpanii wojsk obcych jest zjawiskiem anormalnym.

Niebezpieczeństwo ogólnej wojny już istnieje

Wszyscy się na to zgadzają. Inwazja do Hiszpanii i walki o jej posiadanie stanowią naruszenie równowagi Europy Zachodniej. Naruszenie to przede wszystkim jest wymierzone przeciwko mocarstwom, które, ufając w przyjaźń Hiszpanii, patrzyły bez specjalnej troski na międzynarodową sytuację Europy Zachodniej.

Wszystkie rządy republikańskie troszyły się o ziemie protektoratu w Marokko, a gdy wybuchł bunt, okazało się, że wojskowi, którym powierzono ochronę tej strefy i pomaganie rządowi własnie stanęli na czele buntu przeciw władzy, nie ograniczając się do powstania, ale nawet wysyłając na półwysep kontyngenty wojsk tubylczych dla walki z rządem prawowitym republiki.

Oto fakt, który należy zestawić z po-

łożeniem prawnym. Marokko jest dla nas państwem obcym, w którym suwerennym jest sultan. Ma on w naszej strefie swego delegata. Sultan nie poddawał w wątpliwość legalności rządu hiszpańskiego, a natomiast rebelianci działają nietylko wbrew prawom hiszpańskim i wbrew paktom międzynarodowym, które przyniosły prawa Hiszpanii w Marokko.

Jesteśmy tam w myśl aktu podpisanego w Algeciras i jego uzupełnień.

Fakt, iż pozwala się lub milcząco aprobuje się

TRANSPORTOWANIE WOJSK CU-DZOZIEMSKICH

JEST AGRESJA WOBEC TRAKTATÓW I UMÓW MIĘDZYNARODOWYCH, KTÓRE ZAPEWNIAJĄ HISZPANII PRAWA W MAROKKO.

Jest to poza tym atak na prawowity rząd republikański. Rząd ten sprawował swą władzę w Marokko zawsze w sposób daleki od wszelkich zaborczych zamiarów. Marokko jeszcze za czasów dyktatury sprawiło rządowi różne kłopoty. Stawiam sobie pytanie, czy nie czas położyć kres tej sytuacji, obrażającej umowę międzynarodowe. Nie chcę tej sprawy pogłębiać i szukać wyjścia, ale stwierdzam, że kwestia istnieje. Rozumiemy wszelkie trudności tego zagadnienia, które nie może być „uspione”. Republika hiszpańska musi mieć w tej sprawie możliwość przedsięwzięcia stosownych kroków.

Ustrój Hiszpanii będzie taki, jakiego będzie chciał lud. Ten ustrój, którego ja pragnę — to ustrój w którym prawa człowieka i sumienia są strzeżone przez państwo, gdzie wolność i moralność polityczna są zapewnione, a praca ma właściwą cenę, która jej daje republika.

Jeżeli TRZEBA WALCZYĆ Z TYRANIĄ,

zawsze stawie się do apelu, czy jako prezydent, czy jako żołnierz. Nikt z nas nie dążył do tego strasznego losu, ale musimy go przyjąć i doprowadzić do zwycięstwa republiki, pokoju i sprawiedliwości.

Nie zamierzamy zastępować dawna oligarchii militarystycznej przez demagogię. Nasze zwycięstwo będzie tryumfem nie naszych partii i organizacji, LECZ TRYUMFEM WOLNOŚCI REPUBLIKANSKIEJ.

tryumfem prawa ludu, tryumfem wartości moralnych, przed którymi chylimy czoła. Nie będzie to tryumf osobisty, gdyż, gdy czuje się ból Hiszpana, który ja czuję w duszy, nie można tryumfować ze zwycięstwa nad rodakami. Gdy wasz pierwszy urzędnik zatknie trofeum zwycięstwa jego, serce Hiszpana będzie złamane i nikt nigdy nie dowie się, kto cierpiał najwięcej dla wolności Hiszpanii.

Stan zdrowia Ojca Świętego

Nabożeństwa w świątyniach rzymskich

Rzym, 22 stycznia.

Według informacji z Watykanu stan zdrowia Papieża pogorszył się. Ostatnie trzy noce Papież nie mógł spać z powodu cierpienia. Dopiero nad ranem zasypia na godzinę lub dwie.

Po ostatniej ciężkiej nocy wczoraj Ojciec Święty czuł się przed południem nieco lepiej i odbył nawet konferencję z Kardynałem Pacellim.

Po południu jednak bóle wzmożyły się. Przed wieczorem nastąpiło wielkie osłabienie.

Ojciec Św. leżał parę godzin nieruchomo w łóżku, przy czym zemdlął jeszcze dwa razy. Lekarz prof. dr. Milani czuwał przez cały czas przy łóżku chorego.

Świątynie rzymskie wypełnione są tysiącami wiernych, którzy bez przerwy modlą się o zdrowie Papieża.

Znów zamach bombowy w Wilnie

Władze wdrożyły dochodzenie

Wilno, 22 stycznia.

Wczoraj o godz. 1.15 po poł. dokonano w Wilnie znów zamachu bombowego.

Bombę podłożono pod drzwi mieszkania właściciela składu aptecznego Daubego, przy ul. Mickiewicza 42 na rogu ul. Sierakowskiego. Mieszkanie Daubego

jest połączone ze składem aptecznym.

Wskutek wybuchu zniszczone zostały drzwi frontowe, prowadzące na ulicę oraz powstał otwór w drzwiach prowadzących do mieszkania.

Na miejsce zamachu przybyła policja oraz prok. Kawecki.

Grand-Kino „San Francisco” 80 gr.

Pocz. seansów o g. 12-ej
OSTATNIE DNI!
CENY ZNIŻONE!

Sala Filharmonii

W niedzielę, dn. 24, poniedziałek, dn. 25 oraz wtorek, dn. 26 stycznia b. r. o godz. 8.30 wiecz.

TYLKO 2 WYSTĘPY

Warszawskiej Szopki Politycznej

„ALE O TEM SZA”

Blizsze szczegóły w afiszach,

pióra Hoffa.

KINO
EUROPA
Pocz. 12, 2, 4, 6, 8, 10
Najwspanialszy film sezonu wg. powieści
CLAUDE FARREREA
NOC PRZED BITWA
Ceny miejsc na poranki o g. 12 i 2 i na wszystkie pozostałe seanse od

80 gr.

PORANKI od Na wiecz. seanse od

80 gr.

1 zł.

Z dziejów Łodzi

Dnia 23-go stycznia 1886 r. odbyła się rozprawa sądowa przeciwko uczestnikom i członkom pierwszej partii rewolucyjnej antyrosyjskiej na odcinku łódzkim p. n. „Proletariat” w Łodzi. Zgierz, Pabjanicach: Jan Pietrusiński ze Zgierza i Osowski z Łodzi skazani zostali przez Moskale na karę śmierci przez powieszenie, zginęli na szubienicy na stokach cytadeli warszawskiej 28 stycznia 1886 roku; Teofil Bloch, Hilary Gostkiewicz, Ant. Popławski, Jan Helszer, Leon Deogórski i Stanisław Bugajski skazani zostali na kary katorgi od 6 do 15 lat. 105 „Proletariatów” łódzkich otrzymało ponadto kary administracyjne, wielu z nich zostało zesłanych, jak Wicki, Kifer, Szwenig, Zachyński, Stefanowicz i in.

Kara śmierci na Pietrusińskiego i Osowskiego była pierwszą karą doraźną na rewolucjonistów robotniczych. Zaznaczyć należy, że Osowski, pozostając dłuższy czas na wolności i umiejętnie się ukrywając przed okiem przesładowców, mógłby się być ratować przed Moskałami ucieczką, lecz, niestety, nie posiadał środków na wyjazd za granicę.

Styczeń	
23	
Sobota	
Dziś Ildenonsa B. W.	
Jutro Tymoteusza B.	
Wschód słońca	7.30
Zachód słońca	16.05
Wschód księżyca	12.59
Zachód księżyca	5.07
Długość dnia	8.37
Przybyło dnia	-44

Krótkie wiadomości

Z OKAZJI 74-ej ROCZNICY POWSTANIA styczniowego 1863 roku odbędzie się w niedzielę o godzinie 11-ej w sali Teatru Miejskiego, z inicjatywy Robotniczego Instytutu im. Stefana Żeromskiego, uroczysta akademja. Przemówienie lokalnościowe wygłosi prez. Pączek. Następnie odbędzie się koncert z udziałem chóru im. Moniuszki.

ŚMIERTELNE WYPADKI GRYPY zanotowano w ostatnich dniach w Łodzi. Wczoraj Ubezpieczalnia zanotowała śmiertelny wynik choroby u 22-letniej niewiasty, która zaledwie dwa dni temu zapadła na grypę. Wypadki te powstają na tle przeziębienia grypy i dlatego wskazana jest duża ostrożność.

DUR BRZUSZNY W ŁODZI wskutek mrozów wyęsił niemal całkowicie. W ciągu ub. tygodnia zanotowano tylko 1 wypadek zachorowania. Z innych chorób ostro-zakaźnych zanotowano 14 przypadków płonicy, 8 przypadków błonicy, 19 przypadków odrzy, 3 przypadki różni, 3 przypadki krztusca i 4 przypadki gorączki pługowej.

ZIEMNIANKI ZDROŻAŁY wskutek mrozów w ostatnich dniach. Na wczorajszych targowiskach zanotowano podwyżkę cen kartofli przeciętnie o 20 procent. Ceny innych artykułów spożywczych pozostały bez zmian.

FALSYWY MONETY 5 i 10-ZŁOTOWE ukazały się w obiegu. Prowadzone jest dochodzenie celem wykrycia źródła pochodzenia fałszyków. Ponieważ fałszyki można odróżnić według ich dźwięku, wskazana jest uwaga przy przyjmowaniu bilonu.

WYDZIAŁ PRZEDSIĘBIORSTW MIEJSKICH, który miesiąc się dotąd w głównym gmachu ratuszowym na Placu Wolności, przeniesiony zostaje w poniedziałek do nowego lokalu przy ulicy Narutowicza Nr. 37. Związane jest to z powiększeniem agend tego wydziału.

Dyżury aptek

Noc dzisiejszej dyżurują następujące apteki: S. Kon i S-ka (Plac Kościelny 8). A. Chareza (Pomorska 12). W. Wagner i S-ka (Piotrkowska 65). J. Zajaczkiewicz i S-ka (Plac Boernera). Z. Górczycki (Przejazd 59). M. Epstein (Piotrkowska 225). Z. Szymański (Przejazd 75).

Czarne gwiazdy Ameryki

Duet Mack i Twins na czele programu w „Tabarinie”

B. min. Barlicki o antysemityzmie

Zydzi stanowią integralną część ludności polskiej. — Antysemityzm jest zjawiskiem przejściowym

B. min. Barlicki, wybrany niedawno na prezydenta m. Łodzi, udzielił współpracownikowi jednego z pism warszawskich wywiadu na temat sprawy żydowskiej. Podajemy niektóre wyjątki z tego ciekawego wywiadu.

— Moje stanowisko w sprawie żydowskiej — mówił p. Barlicki — jest bardzo jasne i proste. Ludność żydowska jest integralną częścią ludności polskiej. Tak jest zarówno w dziedzinie społecznej, gospodarczej, jak i wszystkich innych. Stawianie przegrody pomiędzy żydowską a nieżydowską ludnością jest czymś nienaturalnym, sztucznym. Przecistawianie obywateli żydowskiego pochodzenia obywatelom pochodzenia nieżydowskiego — jest z

punktu widzenia państwowego precessem nader szkodliwym.

— Mimo, iż fala antysemityzmu wzrasta — uważam — mówi p. Barlicki

— agresywny antysemityzm w Polsce za zjawisko przejściowe. Prąd antysemicki uważam za rodzaj manewru obozu reakcyjnego w Polsce, który w ten sposób chce opanować „ulicę” i ciemne nieświadomione masy ludowe, łatwo podlegające wszelkiemu podżeganii w czasach cięższych — by w ten sposób nareszcie dobić się do władzy, która wyszła z rąk tego obozu i o której nie może jeszcze zapomnieć.

W dalszym ciągu wywiadu p. Barlicki podkreśla, że pewne prawicowe ugrupowania, które dawniej należały do sanacji, szukają ostatnio zbliżenia z radykalnie - nacjonalistyczną młodzieżą endecką, usiłując osiągnąć „porozumienie” na gruncie antysemityzmu.

Ten „illir” — zdaniem p. Barlickiego — musi się rychło skończyć, jako bezcelowy i politycznie — kompromitujący.

Plan robót kanalizacyjnych

na rok bieżący. — Skanalizowano już 1700 domów

Jak się dowiadujemy, dyrekcja kanalizacji i wodociągów w Łodzi opracowała już plan szczegółowy robót, jakie prowadzone będą w roku bieżącym. Według tego planu, skanalizowane będą ulice: Przejazd, Główna, Fabryczna i Tylna Zamknięty w ten sposób będzie czworobok śródmieścia, objęty ulicami: 11 Listopada, Pomorska, Emilii, Ks. Skorupki i parkiem Poniatowskiego i będzie można wprowadzić dalszy przymus łączenia w tym czworoboku nieruchomości z kanałami miejskimi.

prace w południowej części miasta, na ul. Napiórkowskiego i Rzgowskiej.

Jeśli chodzi o włączenie domów do sieci kanałów — do tej chwili jest już skanalizowanych 1700 domów w Łodzi. Na ulicach objętych przymusem pozostało dotąd nieskanalizowanych 900 domów. Roboty w nich muszą być podjęte w roku bieżącym.

Kontynuowane będą też prace wodociągowe, przede wszystkim przy budowie głębokich studzien, z których za kilka lat dostarczana będzie woda do domów.

Rada miejska — w czwartek

Sprzeczne opinie 2 przywódców endeckich. — Czy istnieje dla nich interes miasta? — Dalsze odczytywanie deklaracji programowych

Onegdaj obradowała radziecka komisja finansowo-budżetowa, a już wczoraj wyznaczony został termin nowego plenarnego posiedzenia rady. Odbędzie się ono w czwartek przyszłego tygodnia, dnia 28 b. m. o godz. 7 wieczorem.

Na porządku dziennym tego posiedzenia znajdują się wszystkie sprawy, które omówione zostały w komisji budżetowej. Spraw tych jest 11. Jeśli uprzytomnimy sobie, że posiedzenie komisji radzieckiej trwało onegdaj o godzinie 7.30 wiecz. do 11.30 w nocy, a więc pełne cztery godziny, wywnioskować z tego należy, iż posiedzenie rady miejskiej poświęcone tym sprawom będzie również długotrwałe, tym bardziej że dyskusja prowadzona będzie w znacznie szerszym zakresie.

Szczególne zainteresowanie budzą trzy sprawy: 1) konwersja miejskich pożyczek krótkoterminowych na długoterminowe, 2) uchwalenie dodatkowych kredytów na rok bieżący i 3) zaciągnięcie pożyczki w sumie zł. 1.900.000 na pokrycie niedoboru, jaki powstał wobec powiększenia zakresu prac sezonowych dla zatrudnienia bezrobotnych.

Jak już nadmieniliśmy w sprawozdaniu z posiedzenia komisji — klub PPS wypowiedział się za uchwaleniem dodatkowych kredytów i zaciągnięciem pożyczki. Ponieważ budżet ten był uchwalony prawomocnie i obecna rada miejska nie może już w nim nic zmieniać — należy podjąć odpowiednią uchwałę, wyłączenie dla niehamowania normalnego biegu gospodarki miejskiej, gdyż odbiłoby się to ujemnie na interesach samego miasta.

Klub Obozu Narodowego natomiast wypowiedział się przeciwko uchwaleniu pożyczki i kredytów. Przy tej okazji ujawniła się rozbieżność zdań wśród przywódców endeckich. R. Szwaidler oświadczył bowiem na posiedzeniu rady miejskiej:

— Jesteśmy przeciwni sprawowaniu władzy przez komisarzycznego prezydenta, ale uważamy, że istnieją pewne konieczności. Taka koniecznością jest budżet, który winien być uchwalony.

A na posiedzeniu komisji radzieckiej adw. Kowalski powiedział coś wręcz przeciwnego:

— Jesteśmy przeciwni sprawowaniu władzy przez komisarzycznego prezydenta i dlatego budżetu dodatkowego nie uchwalimy.

Ta rozbieżność pozwala sądzić o dwóch przeciwnych, zwalczających się kierunkach, z których jeden reprezentuje adw. Kowalski, drugi zaś r. Szwaidler.

Może to nawet spowodować pewne komplikacje na plenum rady. Wiadomo bowiem, iż dla uchwalenia pożyczki wymagana jest większość 2/3 głosów. Jeśli endecy poprą stanowisko adw. Kowalskiego — miasto znajdzie się w krytycznej sytuacji.

Wynaczone posiedzenie nie wyczerpie jednak wszystkich spraw. W myśl ustawy bowiem, wszelkie sprawy pożyczkowe muszą być dwa razy uchwalane, na dwóch kolejnych posiedzeniach. A więc na czwartkowym posiedzeniu nastąpi tylko I uchwalenie konwersji

krótkoterminowych pożyczek i ewentualnie I uchwalenie pożyczki na pokrycie niedoboru. W kilka dni później, a najprawdopodobniej już w środę, 3 lutego, musi się odbyć jeszcze jedno posiedzenie rady dla drugiego uchwalenia tych dwóch spraw.

Na ostatnim miejscu porządku dziennego nowego posiedzenia figuruje punkt „Wolne wnioski, oświadczenia, interpelacje”. Przedewszystkiem rozpatrzone zostaną te wnioski, które zgłoszono na poprzednim posiedzeniu, a które wskutek awantury, nie zostały załatwione, oraz ewentualnie nowe wnioski. Dowiadujemy się też, że nastąpi dalsze odczytywanie deklaracji programowych poszczególnych grup radzieckich.

Czy ten ostatni punkt nie wywoła znów awantury? Trudno to w tej chwili przewidzieć. Będzie to chyba zależało od tego, co uchwali klub Obozu Narodowego na swym posiedzeniu przed posiedzeniem rady... (s)

Mróż w Polsce

utrzyma się jeszcze przez kilka dni

Mróż trzyma się w dalszym ciągu, aczkolwiek nie jest tak bardzo dokuczliwy wskutek braku wiatru.

Ze wschodu na kraje Europy środkowej napływają masy chłodnego powietrza polarno-kontynentalnego. Wskutek tego w Europie środkowej i wschodniej panuje obecnie pogoda mroźna o zachmurzeniu umiarkowanym, miejscami zalegają mgły. Powietrze mroźne sięga, aż do linii Renu.

Pogoda w Polsce, Europie wschodniej i środkowej kształtuje się pod wpływem rozległego obszaru wysokiego ciśnienia.

Według zapowiedzi PIM-a mroźna pogoda w Europie środkowej i wschodniej utrzyma się jeszcze przez kilka dni.

CASINO Jej pierwsza Miłość 80 gr.

Pocz. 12, 2, 4, 6, 8, 10
Najpiękniejsza para kochanków
ROBERT TAYLOR
LORETTA YOUNG
w czarującym romansie

Ceny mlejsk na poranki o g. 12 i 2 od

Pełna tabela wygranych

13-go dnia ciągnięcia IV-ej klasy 37 Loterii Państwowej

Główne wygrane padły na numery:
20,000 zł. — 104845.
10,000 zł. — 88256.
5,000 zł. — 97513.
2,000 zł. — 28842, 44446, 48726, 55816, 58084, 76969, 79080, 115861, 116614, 124829, 132147, 143143, 144882, 147892.

1,000 zł. — 13622, 21081, 30421, 32324, 35340, 54001, 57891, 60497, 61677, 65685, 72740, 83135, 85972, 86378, 86810, 90283, 91461, 96410, 97541, 98919, 107971, 108750, 115120, 119340, 120362, 129911, 139953, 143432, 156813, 173138, 177754, 189188, 193580.

Po 200 złotych.

86 228 334 76 424 536 66 96 641 95 773
1077 111 35 284 315 418 521 615 33 742 93
2330 407 770 86 907 69 89 3147 78 241 385
526 656 857 947 4039 106 46 99 258 77 345 65
426 686 721 887 911 5279 526 668 738 51 812
60 963 6041 735 48 877 916 46 50 7311 540
65 673 86 770 887 8076 90 287 314 80 444 523
821 58 9238 373 432 34 685 741 949.

10036 85 402 16 727 11035 71 95 128 293
410 54 669 789 825 987 12049 202 44 89 91
622 92 770 13064 77 98 121 93 335 490 517
668 14136 66 84 236 74 96 589 877 901 57
15155 70 236 51 323 91 518 93 635 884 990
16398 485 662 797 805 23 17108 50 297 415
503 86 730 76 838 72 82 18315 37 41 626
19052 121 273 411 558 618 952

20198 439 74 739 21118 232 334 82 4 413 514
43 47 616 758 989 22009 106 9 60 331 717
841 77 23191 395 333 56 724 24011 133 239
459 512 608 25021 154 91 270 393 691 2 852
57 79 26019 94 126 202 27 30 97 345 504 78
640 728 27074 158 362 466 8 518 669 703 16
77 845 8 986 7 28001 157 92 332 81 537 877
29093 158 258 77 516 601 2 55 998

30598 641 57 722 31209 353 68 502 74 651
70 6 763 890 32041 167 69 225 30 301 597
610 65 711 72 914 33104 30 71 542 43 94 615
743 98 816 55 34064 79 96 248 66 446 666
708 821 69 968 35031 7 59 62 196 267 95
447 576 608 735 36223 68 502 672 879 81 932
933.

37042 71 123 312 421 78 605 708 807 85
38008 153 352 579 848 997 39183 85 257 440
553 6 72 769 845 98 995

40154 475 515 20 33 691 851 41267 83 348
432 521 78 711 25 37 815 18 78 42271 438
778 43008 993 44006 22 215 34 79 359 503
646 93 811 955 95 45000 78 84 136 281 375
452 564 644 790 934 78 46001 17 121 44 6
261 377 421 79 545 631 746 809 47116 212 47
754 87 800 38 44 916 21 38 57 48176 329
34 586 770 848 49127 469 99 824 947

50051 98 108 93 268 75 525 64 758 932
51017 131 252 76 415 67 92 598 693 729 806
973 52100 9 230 7 69 326 437 570 758 79
818 53037 40 44 73 415 46 830 967 54022
43 109 231 55 383 579 811 55234 414 23 878
56055 208 20 301 44 528 640 6 838 62 932 57060
292 313 444 595 667 913 79 58158 80 204 74
365 535 742 78 872 925 79 59001 532 3 409 78
629 735 941

60041 457 524 98 710 61058 250 4 75 83
331 73 477 62029 229 464 82 602 812 63 94
63088 152 86 258 390 561 717 44 64102 253
540 822 58 65061 291 345 440 90 582 790
66014 80 135 78 443 527 88 605 753 922 27
67030 442 49 690 740 807 919 27 77 68139
61 264 676 714 19 69095 129 298 329 440 75
88 532 647 769.

70226 342 621 703 38 87 810 99 71009 398
488 575 943 94 72089 98 134 247 507 16 31 68
702 25 850 939 73072 75 122 483 535 611 716
90 74037 265 495 858 980 75132 323 78 530
47 836 83 939 76060 368 446 77 835 91 900 17
77011 492 528 602 702 808 91 975 78086
129 493 642 48 76 86 710 858 90 79119 73
87 88 99 301 2 24 55 99 440 505 789 844 997
80029 38 41 43 58 87 102 256 320 66 79
706 902 34 76 79 85 81059 261 71 82 380 472
557 929 48 82046 65 87 241 311 535 991
83394 437 39 40 49 91 621 87 806 64 919 36
69 84287 470 687 759 83 99 956 69 85808 16
77 86011 466 533 724 945 87037 215 18 376
782 653 78 829 937 88072 75 129 264 86 582
90 786 89097 124 64 268 626 763 891 997.

90103 37 250 648 72 720 945 91101 88 868
92 92186 278 494 535 96 838 941 93030 232
859 978 89 94311 498 514 697 952 95068 198
264 337 510 39 45 72 632 34 61 711 58 856
911 96095 100 334 577 635 54 788 72 97052 57
128 59 84 271 302 450 541 602 22 717 47 997
98211 359 62 469 503 629 99119 237 413 84 548
751 844 913 61

100130 277 672 927 101023 56 86 150 94 223
54 321 469 674 831 39 927 102124 40 370 98
545 693 838 54 999 103248 305 40 402 21 36
692 739 104073 125 230 356 431 71 586 623
70 762 24 872 105017 193 98 206 70 327 429
552 56 902 67 106136 328 449 672 734 55
107019 121 51 260 485 543 54 687 747 822
85 108117 221 408 520 25 853 946 109108 229
339 454 564 78 904 9.

110062 147 82 220 30 312 543 47 629 111050
101 368 557 86 861 112004 17 249 71 446 87 722
51 861 113077 93 183 286 563 782 114075 88 92
386 115043 121 86 229 38 446 96 77 542 614
116019 29 167 243 54 447 501 19 798 954 117167
264 430 44 778 906 99 118025 627 797 119323
423 75 84 793 828 85

120022 160 226 98 314 466 539 747 84 819
121080 82 162 329 34 426 75 88 627 722 844 900
7 66 122082 374 91 716 37 801 82 928 123051
470 526 927 124332 423 86 527 67 621 762 99
898 125003 217 48 657 702 63 995 126158 328

422 967 127489 834 128004 50 112 510 56 129330
429 45 83 603 99 756 880
130042 123 369 487 627 921 83 131003 48 125
92 284 326 40 48 93 428 612 36 732 801 998
132002 41 178 217 475 638 887 943 133384 410
565 783 134123 221 42 331 548 672 770 822 34
135029 138 222 79 340 511 627 37 938 136187
308 79 494 95 613 757 968 137077 106 20 49 213
384 469 682 729 48 952 138054 70 8 231 397 419
516 607 75 868 139301 14 600 15 702 835 90 927
140072 332 8 410 980 141002 13 62 106 68
381 94 428 9 743 848 80 142200 71 841 143016
179 233 345 69 438 48 527 901 144017 120 38 46
79 267 676 710 814 942 145084 312 23 66 98 548
750 88 878 908 87 998 146306 64 700 815 30
147132 284 388 569 751 86 839 988 94 148285
567 766 838 149267 464 697 765 805 34 7 927.
150045 52 102 8 17 92 230 339 98 455 606
916 151056 194 238 454 503 73 706 53 152220
500 35 63 762 153187 277 377 664 89 947 75
154078 392 4 484 552 678 988 155013 67 75 504
827 156271 79 391 540 654 66 799 831 976 95 157269
465 563 82 3 663 787 901 158012 6 159006 272
352 409 44 680 742 98 894 935 83.

160062 71 268 78 82 6 307 428 507 636 966.
161051 443 74 640 779 819 56 162076 102 605
79 744 944 78 163224 63 464 510 22 627 792 871
164121 72 211 64 368 745 98 944 165363 569 77
795 812 941 66 166062 169 312 74 519 42 657
804 56 74 79 167037 89 291 409 593 736 852 68
980 168045 57 95 165 73 433 501 690 860 945
169088 100 24 250 354 81 450 67 557 735 854

170065 469 618 808 171353 61 70 592 661 739
869 921 172004 67 457 527 89 702 964 5 173194
399 466 923 84 174129 260 450 656 96 441 68
175024 88 292 333 42 575 680 713 843 64 176020
78 87 171 87 484 940 52 177145 476 635 794 5
917 178437 721 837 942 72 179094 119 95 129
311 99 172 703 36 998

180049 83 140 268 458 589 649 90 741 91 835
181235 7 97 482 519 54 182120 250 354 513 619
826 917 99 183072 276 529 680 184045 199 319
491 584 818 26 43 931 185009 74 552 95 609
11 701 810 45 74 936 186015 108 308 456 78 697
770 825 990 187140 445 642 6 828 84 188075 96
280 399 452 544 629 78 740 806 998 189037
565 798.

190055 355 411 72 553 80 600 10 45 83 719
191032 305 410 47 90 541 72 733 48 73 813 38
192005 22 33 236 68 390 618 704 927 193087 115
228 335 77 406 73 527 715 27 865 194190 569
609 71 81 751 832 44 905.

Wszystkie **DRUGIE CIĄNIENIE** miały
25,000 zł. — 8902.
10,000 zł. — 10094 w otworach
5,000 zł. — 110, 21645, 31141, 35915,
62518, 102728, 113903.

2,000 zł. — 34771, 94667, 96840, 102601
111071, 135250, 151203, 160890, 167004,
173005, 174777.

1,000 zł. — 404, 1558, 9593, 10806,
16336, 20129, 21906, 41043, 41398, 44425,
54955, 57142, 65841, 75150, 84599, 89088,
98597, 111650, 120532, 128588, 145875,
150902, 152763, 154781, 159194, 161053,
167436, 173267, 180209, 181417.

Po 200 złotych.
279 630 722 45 905 17 22 1209 20 71 80 423
662 89 799 2095 168 269 452 525 754 3284 561
4175 282 40 593 842 965 5161 65 6384 728 96
7001 260 572 87 8100 327 651 742 803 9498 531
641 918.

10019 152 514 784 98 11167 271 436 529 729
845 12019 65 422 27 850 13196 645 14024 111 386
500 672 87 15113 202 424 55 545 58 656 16146 92
216 73 403 604 17079 67 81 494 555 656 847 49
932 18071 226 47 347 95 486 593 19219 302 10
769.

20615 876 959 78 21272 22511 23148 447 568
72 609 97 702 75 801 907 24404 50 25004 63 559
756 26352 723 50 887 27180 469 627 41 778 827
78 948 80 28382 448 622 54 983 29128 462 74.
30575 789 31335 616 840 67 32340 512 721
869 85 97 33426 502 817 86 94 35628 822 69
36102 225 845 37181 38056 101 33 307 781 39149
783 85 800 93 945.

40222 48 404 566 92 775 893 957 41042 65 196
431 615 48 42127 310 726 43328 34 69 429 528 610
44029 216 356 808 45056 286 438 698 749 46047
50 212 358 531 697 715 47251 75 315 57 84 522
796 48042 139 619 811 49220 92 739.
50278 381 454 642 70 51404 597 712 23 52377
79 691 53579 794 98 84510 829 55315 56181 517
57056 464 815 27 58393 805 932 59683 867 949.
60166 549 671 725 843 61471 62131 98 216
701 17 72 970 63011 272 323 56 430 89 913
64080 129 387 917 66006 502 657 67175 254 643

824 68020 103 32 620 716 820 88 69072 117 78
385 432 706 46.
70191 263 933 71105 48 299 329 400 917
72429 83 680 855 73278 556 74540 652 775 76 912
75885 76324 57 724 823 950 77079 245 331 495
820 991 78472 567 88 630 79254 316 711 24 90
80198 283 665 81279 569 77 723 87 803 23 913
52 82095 108 233 476 502 07 688 83553 757 848
68 985 84052 450 599 653 895 928 85396 421 805
896029 101 633 811 61 87241 582 86 670 88042 693
89233 400 740.
90079 731 812 98 91166 260 360 440 807 25
92171 200 552 622 897 901 93015 889 997 94218
593 915 93 95222 29 561 698 870 96022 180 401
45 546 780 834 953 97254 604 18 789 98079 569
653 70 99181 338 410 610 22 810 989.

100256 365 528 622 36 994 101550 644 789
102472 506 932 103572 644 94 834 97 925 104008
128 345 438 105194 448 550 773 106165 209 433
510 107096 216 93 560 722 998 108466 586 611
109075 436 40 71 516.
110081 495 604 574 111051 63 116 63 379
112193 216 89 385 910 113404 94 565 691 857
114266 586 646 63 895 115330 56 473 807 116232
615 716 899 117038 182 953 85 118371 119096 181
284 89 486 626 57 945 51.

120117 297 339 86 401 721 805 121098 111 604
57 754 122685 855 89 123059 155 242 43 124464
578 832 75 125076 714 55 126345 407 521 79 769
834 45 127278 434 666 836 128193 615 731 129469
536 629 752.
130090 161 272 393 522 708 985 131670 840
969 132606 133010 158 72 248 319 83 497 134043
202 135036 81 175 540 42 63 606 94 779 90 136062
238 400 53 84 643 903 137224 467 928 138310 423
692 814 79 963 139068 505 875 977.

140220 455 769 141274 531 696 770 81 930
142071 134 565 143117 533 874 144019 121 651
813 145012 190 237 362 936 53 59 146042 293

100180 409 739 884 81213 316 632 825 82208
357 481 549 938 83185 397 580 682 84538 607
847 85 946 49 85164 604 830 79 86528 975 87154
487 691 795 813 89623 791 94.

90147 840 993 91704 10 92 814 901 69 92135
582 700 93095 320 494 524 945 48 94202 36
489 95551 97643 733 98454 522 659 924 99084
103 214 98 510 773 971.
100060 223 357 651 751 884 964 101088 116
394 604 102004 96 153 210 480 550 916 103151
201 345 422 618 886 104070 369 653 105026
666 900 106194 671 75 107182 242 711 893
108007 61 250 349 65 445 97 821 926 109243
110476 512 30 830 922 111849 59 112064 165 308
515 87 684 992 113011 827 114061 298 343 597
672 964 86 92 115033 694 116216 339 41 117013
15

Zuchwała kradzież Złodzieje ogotocili wystawę sklepową

O zuchwałości złodziei świadczy dobitnie kradzież, popełniona wczoraj tuż przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Głównej.

Punktualnie o godzinie dziewiątej wieczór nieujęci dotąd sprawcy wycisnęli okno wystawowe w perfumerii Henryka Goldhirsza p. f. „Uroda” przy ul. Piotrkowskiej 158 i nie bacząc na wielki ruch o tej porze w tym ożywionym punkcie miasta, na sąsiedztwo z przystankami tramwajowymi — uszli z lupem, wartości około dwustu złotych.

Niemal cała zawartość okna wystawowego została przez złodziei operujących na ulicy w oczach przechodniów, wyniesiona.

Władze poszukują złoczyńców. (1)

Pod koła samochodu Dwa wypadki przejechania

W godzinach wieczorowych zdarzyły się dwa wypadki przejechania przez samochód.

Przy zbiegu ulic Legionów i Alei Kościuszki został potrącony przez samochód 13-letni Mojżesz Gedanken, zam. przy ul. Śródmiejskiej 25, syn przemysłowca.

Chłopiec odniósł poważne obrażenia ogólne i został przez lekarza pogotowia skierowany do szpitala Anny Marii.

Drugi wypadek wydarzył się przy zbiegu ulic Fijałkowskiej i Ks. Skargi. 44-letnia Anna Woźniakowa, zam. przy ul. Śląskiej 82 została potrącona przez samochód i odniosła potłuczenia głowy oraz urazy prawego przedramienia.

Poszkodowana została skierowana pod opiekę domowników. (1)

Zabójcy Rataczyka zostali wczoraj schwytani

Donosiliśmy już przed kilku tygodniami, iż władze są na tropie morderców Wiktora Rataczyka, który w roku 1935, w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia został w Pabianicach, w mieszkaniu rodziców zamordowany kilkunastu wystraszami z rewolweru przez czterech zamaskowanych bandytów.

Przez cały rok byli złoczyńcy nie uchwytani.

Wczoraj władze ujęły dziewięciu podejrzanych, wśród których — jak wskazuje niezbite dowody — są i ludzie winni dokonania napadu w Pabianicach i bestialskiego morderstwa młodego człowieka.

Połączenie Łodzi z morzem Plan rozbudowy dróg wodnych w województwie łódzkim

Już od szeregu lat słyszymy o konieczności połączenia Łodzi z Wisłą pod Płockiem i dalej z morzem; już od lat słyszymy o zamierzonej budowie portu wodnego w Płocku, o inicjatywie połączeń tego portu z Łodzią itp. Na realne tory zagadnienia te jednak jeszcze nigdzie nie weszły.

Były pomysły... Pisano o nich bardzo wiele, podnoszono przy każdej okazji konieczność takich połączeń wodnych dla tak wielkiego ośrodka przemysłowego jak Łódź, podnoszono korzyści jakie z tego tytułu płynąć będą dla naszego miasta, ile zaoszczędzimy, jakie to będzie mieć dodatnie znaczenie dla naszych możliwości rozwojowych, ale konkretnie... wszystko to trwa jeszcze w powiśkach.

Tymczasem stoimy w tej chwili właśnie w obliczu już konkretnej inicjatywy połączenia Łodzi drogą wodną z morzem przez Wartę — Wisłę, inną cprawda drogą, inicjatywą podjętą przez inne czynniki, ale nie mniej wielką w swych założeniach i co najważniejsze — już pośpiesznie realizowaną.

Inicjatywę tę obejmuje program prac przy rozbudowie naszych dróg wodnych w okresie najbliższych lat pięciu łącznie z regulacją rzek z budową kanałów wodnych i regulacją rzeki Warty.

Oto w krótkich zarysach plan tej wielkiej i doniosłej akcji; która w sferach zainteresowanych spotka się niewątpli-

WIELKA NARADA W ZGIERZU

Konferencja przedstawicieli przemysłowców i robotników z całego okręgu łódzkiego.—Protokół komisji mieszanej

Klasowy związek włóknarzy interweniował w okręgowej inspekcji pracy w zasadniczej sprawie, mającej znaczenie zarówno dla przemysłu łódzkiego jak i robotników zatrudnionych w tym przemyśle. W ostatnich miesiącach przemysł łódzki odczuwa dotkliwie konkurencję przemysłu Aleksandrowa, Konstantynowa, Zgierz i Ozorkowa, pracującego na t. zw. maszynach kartonowych. Stawka robotnika, zatrudnionego przy takiej maszynie wynosi w Łodzi zł. 7.12 dziennie, w wymienionych miastach zaś jest o prawie 35 proc. niższa.

Ponieważ z jednej strony cierpi na tym przemysł łódzki, a z drugiej — robotnicy, których płace są zagrożone, przedstawiciele związku włóknarzy prosili, aby inspektorat pracy podjął kroki, zmierzające do unormowania płac w tych miastach.

Wczoraj inspektorzy Kakowski i Szumski udali się do Aleksandrowa, gdzie zwołali konferencję przedstawicieli przemysłowców i robotników. Na konferencji tej wybrano komisję, składającą się z czterech przedstawicieli każdej ze stron. W najbliższych dniach komisje takie wybrane będą w Zgierzu, Konstantynowie i Ozorkowie, zaś w dniu 28 b. m. w ratuszu zgierskim odbędzie się zbiorowa konferencja przedstawicieli tych

miast, na której podjęte zostaną rokowania o unormowanie stawek.

Po zakończeniu strajku włóknarzy, w marcu 1936 roku, wyłoniona została komisja mieszana, składająca się z przedstawicieli przemysłu i związków zawodowych, która miała za zadanie rozpatrzyć i uregulować jeszcze szereg spornych spraw drobniejszych, nie objętych umową zbiorową, a przede wszystkim taryfę płac przy produkcji nowych artykułów, które nie były wymienione w ogólnym spisie.

W bieżącym tygodniu prace komisji zostały zakończone i wszystkie sporne sprawy zlikwidowane. Komisja sporządziła protokół, który dołączony będzie do obowiązującej umowy zbiorowej. Rozwiązanie komisji jednak nie nastąpiło, gdyż uznała ona, że dalsze jej istnienie jest celowe, wobec ustawicznych zmian, zachodzących w łódzkim przemyśle włókienniczym.

Sprawa zasiłków dla robotników sezonowych, którzy zatrudnieni byli na robotach plantacyjnych została wreszcie wczoraj definitywnie załatwiona. Wojewódzkie biuro Funduszu Pracy otrzymało oficjalną decyzję w sprawie przyzna-

UPORCZYWE BOLE GŁOWY, MIGRENE, NERWOBÓLE
Kowalskina
DLA DOROSŁYCH

nia tej grupie robotników, obejmującej 170 osób, zasiłków.

Związek pracowników instytucji użyteczności publicznej przesłał wczoraj do zarządu miejskiego pismo, prosząc o zastosowanie wobec pracowników gazowni takiej pragmatyki służbowej, jaka obowiązuje pracowników dyirekcji wodociągów i kanalizacji. Związek prosi o rozpoczęcie w tej sprawie pertraktacji.

Kilkugodzinny strajk okupacyjny miał miejsce wczoraj w fabryce Gajzenberga przy ul. Zagajnikowej 29, z powodu pominięcia, przy angażowaniu robotników, starych pracowników firmy. Strajk został zlikwidowany wskutek interwencji inspektora pracy. (1)

Gruźlicy - pod opieką miasta

Całkowita reorganizacja akcji zwalczania gruźlicy

W najbliższych dniach zreorganizowana zostanie w Łodzi akcja leczenia gruźlicy i zapobiegania tej strasznej chorobie.

Leczeniem gruźlików zajmowały się dotychczas dwie instytucje: Zarząd Miejski i Ubezpieczalnia Społeczna. Z tych względów prowadzona kartoteka chorych była podzielona, a opieka nad rodzinami, rozłączana przez władze miejskie — nie obejmowała rodzin chorych ubezpieczonych, korzystających z pomocy lekarzy Ubezpieczalni.

System ten dawał ujemne wyniki, zwłaszcza w dziedzinie zapobiegania zachorowaniom na gruźlicę.

Obecnie, po wielu konferencjach z władzami Ubezpieczalni, akcja walki z gruźlicą zostanie skoordynowana i pro-

wadzona będzie przez władze miejskie, w których posiadaniu znajdzie się również centralna kartoteka chorych, zagrożonych gruźlicą i rodzin gruźlików.

Wszyscy bez wyjątku chorzy i podejrzani o gruźlicę kierowani będą obecnie do miejskich przychodni przeciwgruźliczych i ośrodków zdrowia. W ośrodkach tych dyżurować będzie stale lekarz ubezpieczalni, który na miejscu przyjmować będzie chorych, posiadających prawo do świadczeń. Gdv chore ubezpieczeni straci prawo do świadczeń — przejdzie automatycznie pod opiekę lekarzy miejskich i nie przerwie w ten sposób leczenia.

Reorganizacja w dziale leczenia gruźlicy nastąpi w ciągu najbliższych dni. (1)

HORMA SHEARER LESTER HOWARD

ROMEO i JULIA
Najczarowniejszy romans świata wkrótce na ekranie „Grand-Kina”

wie z wielkim zainteresowaniem i uznaniem.

Jedną z najbardziej celowych inwestycji z punktu widzenia gospodarki państwowej są nowe wielkie linie komunikacyjne. Zostały one w ostatnich latach w poważnym miarze uwzględnione obok prac mających na celu uporządkowanie zaniedbanych miast, melioracji, budowy zbiorników wodnych itp.

W ostatnich latach zwrócono u nas uwagę na dotychczas będące w zaniedbanu drogi wodne i ułożono program 5-letni ich rozbudowy.

Program ten przewiduje wydatki na rozbudowę dróg wodnych łącznie z regulacją rzek i budową zbiorników wodnych około 170 milionów złotych i obejmuje między innymi budowę kanału Warta — Wisła i częściowo regulację rzeki Warty.

Droga Warta — Wisła jest jedną z najbardziej celowych inwestycji i znaczenie jej gospodarce ma swoje specyficzne uzasadnienie wynikające z układu warunków geograficznych i gospodarczych.

A układ jest oryginalny i spróbujemy go przedstawić w grubym skrócie:

Poznańskie i Pomorze posiadają dzisiaj w Polsce najsilniej rozbudowaną sieć dróg wodnych, a właściwie nie sieć, a poprostu długi szlak wodny z odgałęzieniem. Główny jego trzon stanowiła dolna Wisła, kanał Bydgoski i dolna Warta, ta ostatnia możliwa do żeglugi w woje-

wództwie poznańskim aż do granicy z województwem łódzkim. Odgałęzieniem — jest kanał Górnonotecki (od kanału Bydgoskiego do jeziora Gopla).

W czasach zaborczych — sytuacja Poznańskiego była zupełnie dobra, jeśli idzie o komunikację wodą — Poznań miał dobrą drogę przez Wartę i Odrę do morza (port w Szczecinie), miał swój region gospodarczy ciągnący do drogi wodnej i z roku na rok rosnący ruch towarowy na Warcie.

Dziś Poznańskie znacznie obniżyło ruch towarowy na drogach wodnych, dzięki temu, że Warta ma połączenie z kanałem Bydgoskim przez terytorium Rzeszy Niemieckiej.

Z drugiej strony władze kolejowe polskie, żeby odciąć ruch drogą wodną przez Niemcy i skierować eksport do Gdyni zamiast Szczecina, zastosowały taryfę specjalną, która pozwala na tańszy przewóz towarów z Poznania do Gdyni koleją, niż drogą wodną.

Skutek takiego układu stosunków dał się odczuć — ruch towarowy na Warcie zmalał do minimum. Obróty w porcie Poznańskim dochodzące przed wojną do ok. 260.000 t. rocz. spadły w r. 1935 do ca 20.000 t., a tabor rzeczny przeniósł się z Warty na inne drogi wodne (głównie na Wisłę).

Uregulowanie Warty w pow. konińskim i połączenie jej z k. Górnonoteckim usuwa ten anormalny stan i pozwoli na ściągnięcie do drogi wodnej terenów województwa łódzkiego, powiększając w ten sposób zasieg gospodarczy portu Gdynińskiego.

Dość należy, że trasa nowego kana-

łu biegnie przez tereny pozbawione linii kolejowych i skazane obecnie na konny transport towarów.

Koszt budowy kanału wyniesie około 6 milionów złotych, przy czym część drogi jest gotowa — 17 km. długości na tej drodze wodnej stanowią istniejące jeziora — wybudować trzeba kanał na 23 km. między Wartą i jeziorami: Patnowskim, Gosławskim, Slesińskim, Melno i Goplem, (od jeziora Gopla do kanału Bydgoskiego jest wybudowany w r. 1878 kanał Górnonotecki).

Jeziora Gosławskie i Slesińskie dadzą jeszcze 12 km. dróg wodnych bocznych — w kierunku poprzecznym do trasy projektowanego kanału.

Na ogólną więc długość 52 km. dróg wodnych kanału trzeba wybudować 23 km., t. j. ca 44 proc. Koszt 1 km. drogi wodnej wypadnie ca 115.000 zł.

Będzie to więc najtańsza budowana droga wodna w Polsce.

Dalszą konsekwencją budowy będzie w przyszłości regulacja i wciągnięcie na drogi wodne przemysłu okręgu łódzkiego, przez stworzenie dla Łodzi wielkiego portu rzeczno-godnińskiego, lub Sieradzkiego.

Obecnie w rozważaniu jest wysokość kredytów przeznaczonych na budowę kanału na rok bieżący — wynosić one mają podobno 600 — 800 tysięcy złotych.

W roku ubiegłym zapoczątkowano budowę drogi wodnej i wydatkowano powyżej 200.000 zł. na regulację rzeki Warty w pow. konińskim.

Wojan.

Głęboko wzruszeni przedwczesnym zgonem kierownika administracji fabryki zakładów przy ul. Dowborczyków Nr. 30

SALOMONA WOŁCZONKA

składa pozostałej Rodzinie wyrazy szczerego współczucia

**Personel biurowy, fabryczny, Majstrowie i Robotnicy
Wiókienniczej Sp. Akc. N. EITINGON i S-ka.**

TEATR MIEJSKI

Ostatni dodatkowy występ Ludwika Solskiego. Dziś, w sobotę, o godz. 4-ej po poł. mistrz Ludwik Solski wystąpi raz jeszcze jeden w sztuce Nowaczyńskiego „Fryderyk Wielki”. Będzie to już ostatnie przedstawienie „Fryderyka”. Ceny niższe.

Dziś, w sobotę o godz. 8.30 wieczorem oraz w niedzielę o godz. 4-ej po poł. dana będzie komedia muzyczna „Noc w Grand-Hotelu”. Rolę główną odwarza primadonna scen warszawskich Janina Kulczycka. Dzielnie sekundują jej K. Ankiewicz, Wł. Więckowski i K. Korwin.

TEATR POLSKI (Cegielniana 27)

W sobotę, 23-go b. m. o godz. 8.30 wiecz. i w niedzielę, 24-go b. m. o godz. 4.15 po poł. i 8.30 wieczorem odbędą się ostatnie występy znakomitej pary amantów polskiego filmu Tofi Mankiewiczówny i Al. Zabczyńskiego w „Czarującym chłopcu”. Ceny biletów obniżone.

Już w początku przyszłego tygodnia na afisz Teatru Polskiego wchodzi znakomita sztuka p. t. „Bunt w domu poprawy”, odzwierciedlająca tragiczne przeżycia młodocianych przestępców.

„Bunt w domu poprawy” reżyseruje jeden z największych reżyserów polskich Karol Borowski.

TEATR POPULARNY (Ogrodnia 18)

Dziś, w sobotę i dni następujących „Ich czworo” G. Zapolskiej z Wandą Łuczycą w roli żony.

W próbach „Roxy” Connors'a. Rolę tytułową objęła Jadwiga Gosławska.

WIĘDZKI BALET „WIENER TANZ” PRZYJEŻDZA DO ŁODZI

W przyszłym tygodniu przyjeżdża do Łodzi i wystąpi w Filharmonii 2 razy: w czwartek, 28-go oraz w piątek, 29-go stycznia b. r. o godzinie 8.30 wiecz. zespół baletu wiedeńskiego świątecznej sławy „Wiener Tanz” pod kierownictwem p. Mini Klein-Mosbach.

Bilety już do nabycia w kasie Filharmonii.

WYSTAWA PRAC ZYGMUNTA SZRETERA.
Przyjęty przez artystyczną Łódź z zainteresowaniem i uznaniem dorobek ostatnich lat artysty-malarza Zygmunta Szretera już tylko przez krótki okres czasu będzie wystawiony na widok publiczny w lokalu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 90 codziennie od godz. 10-ej do 20-ej (w niedzielę od godz. 14-ej).

Na całość wystawy składa się kilkadziesiąt płócien olejnych oraz szereg mistrzowskich akwarel.

SZOPKA POLITYCZNA W ŁODZI

Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach przybywa do Łodzi szopka polityczna p. t. „Ale o tym sz...” i wystąpi w niedzielę, 24-go, poniedziałek, 25-go oraz wtorek, 26-go stycznia b. r. o godz. 8.30 wiecz. w Filharmonii.

Bilety już do nabycia w kasie Filharmonii.

wieści SPORTOWE

Bogaty kalendarzyk sportowy

Już bardzo dawno nie było w Łodzi jednego dnia tylu imprez sportowych, ile zapowiada kalendarzyk sportowy na niedzielę. Dokładny kalendarzyk tych imprez na dziś i jutro przedstawia się następująco:

SOBOTA.

Łyżwiarstwo. — Na lodowisku w Helenowie o godz. 15-ej mistrzostwa okręgu łódzkiego w jeździe figurowej na lodzie.

Szermierka. — W lokalu Tramwajarzy przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 211 o godz. 18-ej mecz o mistrzostwo drużynowe okręgu Tramwajarze — P.K.S.

NIEDZIELA.

Boks. — W sali Teatru Polskiego przy ulicy Cegielnianej Nr. 27 o godz. 11.30 przed poł. mecz o mistrzostwo drużynowe Polski: L.K.P. — K.S.Z.O.

Hokej. — Na lodowisku ŁKS-u przy Al. Unii o godzinie 12-ej w poł. mecz eliminacyjny o mistrzostwo Polski między mistrzem Łodzi i Warszawy. Na lodowisku K.P. Zjednoczone mecz o mistrzostwo klasy B: Zjednoczone — S.K.S. II (początek o godz. 10-ej rano). Na lodowisku Wimy o godz. 14.30 mecz o mistrzostwo kl. B: Wima — Hakoah. Na lodowisku ŁKS-u przy Al. Unii o godz. 14.30 mecz o mistrzostwo klasy B: Ł.K.S. II — Makabi.

Lekkoatletyka. — W Pabianicach w hali Kruszeendera o godz. 10-ej rano lekkoatletyczne mistrzostwa okręgu łódzkiego dla pań i panów kl. A i B.

Zapasy. — W sali przy ulicy Srebrzyńskiej Nr. 10 o godz. 11-ej przed poł. mecz zapasniczy o mistrzostwo okręgu łódzkiego I.K.P. — Sokół. W Pabianicach mecz towarzyski K.E. — P.A.S.T. (Warszawa).

Pływanie. — W pływalni YMCA, ul. Traugutta Nr. 3. O godz. 16-ej zawody pływackie o „nagrode młodych”.

Łyżwiarstwo. — Na lodowisku w Helenowie o godz. 15-ej: dokonczenie mistrzostw okręgu łódzkiego w jeździe figurowej na lodzie.

Gry sportowe. — W sali ŁKS-u przy ulicy Wólczańskiej Nr. 140, o godz. 9-ej rano (w I-ym terminie) walne zebranie Łódzkiego Okręgowego Związku Gier Sportowych. W sali YMCA od godz. 14-ej mecze w koszykówkę męską i żeńską o mistrzostwo klasy A.

ŁKS mistrzem hokejowym Łodzi

Rewanżowy mecz hokejowy ŁKS — UT, który odbył się wczoraj wieczorem na lodowisku ŁKS-u, zakończył się pewnym i wysokim zwycięstwem ŁKS-u w stosunku 8:3 (3:1, 1:1, 4:1). Dzięki temu zwycięstwu ŁKS zdobył tytuł mistrza hokejowego Łodzi i będzie walczył

w dniu jutrzejszym w meczu eliminacyjnym z mistrzem Warszawy

Bramki dla ŁKS-u zdobyli Król 3. Koczewski i Załeski po 2, Musiałowicz 1, zaś dla Union-Touring Neuman 2 i Dressler. Sędziąwał p. Szerauc.

Chmielewski walczy jutro

W dniu wczorajszym postanowiono, że najlepszy nasz pięściarz Chmielewski, który od czasu Olimpiady nie walczył, ukazać się już może w ringu.

Pierwszy start Chmielewskiego nastąpi już jutro na zawodach o mistrzostwo Polski KSZO — IKP.

Decyzja ta zapadła po przeprowadzeniu telefonicznej rozmowy z chirurgiem stołecznym dr. Levitoux, który miał nad Chmielewskim pieczę przez cały czas jego inwalidztwa. Dr. Levitoux po otrzymaniu dokładnych danych o stanie lewej ręki Chmielewskiego, zezwolił mu na powrót do czynnego życia sportowego.

Udział Chmielewskiego wzmaga jeszcze znacznie atrakcyjność i tak już ciekawie się zapowiadającego spotkania jutrzejszego.

Mecz odbędzie się w gmachu Teatru Polskiego o godz. 11.30.

WYJAŚNIENIE.

W związku ze sprawozdaniem z posiedzenia komisji finansowo-budżetowej, otrzymaliśmy od p. St. Pietrzyckiego list w którym on oświadcza, że twierdzenie adw. Kowalskiego, jakoby on zeznał przed sądem, że otrzymał na wydawanie pisma od Zarządu Miejskiego 200 zł, nie odpowiada prawdzie. P. Pietrzycki konstatuje, że przed żadnym sądem takich zeznań nie składał.

NA F. O. N.

W dniu 20 stycznia r. b. delegacja w składzie PP.: Dvr. J. Milewskiego, A. Luostańskiego i Suchowicza, złożyła na ręce Pana Wojewody Łódzkiego Al. Hauke-Nowaka czekiem sume 6.494 zł. 59 gr., zebrana na Fundusz Obrony Narodowej przez Komitet Zbiórki Kupców Tytoniowych Rejonu Łódzkiego przy Zakładzie Sprzedaży Monopoli Tytoniowego w Łodzi, ul. Kopernika 62.

Karol Borowski w Łodzi

Znakomity reżyser wystawi w Teatrze Polskim 2 sztuki: „Bunt w domu poprawy” i „Rewizora” Gogola

W Łodzi bawi obecnie znakomity reżyser scen stołecznych, były dyrektor Teatru Miejskiego w Łodzi, p. Karol Borowski.

Chcąc odnowić serdeczną nić sympatii, jaka łączyła znakomitego reżysera z naszą publicznością teatralną za czasów jego chlubnej pracy na terenie Łodzi, zwróciliśmy się doń z prośbą o udzielenie kilku informacji na temat obecnej jego wizyty w Łodzi, dalszych zamierzeń artystycznych i ogólnej sytuacji w dziedzinie teatru polskiego.

— Czemu zawdzięczamy przyjazd pana dyrektora do naszego miasta? — zapytujemy na wstępie.

— Od dwóch lat — odpowiada p. Borowski — biorę sobie dwa miesiące bezpłatnego urlopu i wykorzystuję ten okres czasu na gościnne występy reżyserskie w teatrach pozawarszawskich. Muszę zaznaczyć, że zarząd TKKT (Towarzystwa Krzewienia Kultury Teatralnej) odnosi się do tej sprawy z wielkim zainteresowaniem i popiera moją pracę reżyserską w teatrach pozastołecznych, wychodząc z założenia, że pewna świeżość interpretacji reżyserskich działa korzystnie na znużoną i trudną pracę panów reżyserów miejscowych, którzy wskutek lokalnych warunków zmuszeni są do zbyt częstych premier, a co za tym idzie — do pewnego ograniczenia swych

możliwości twórczych... Gdy więc po otwarciu Teatru Polskiego zwrócił się do mnie dyrektor Moryciński z propozycją wystawienia kilku sztuk, przyjąłem chętnie to zaproszenie, tym bardziej, że łączą mnie przecie tak bardzo serdeczne wspomnienia z gmachem teatralnym przy ul. Cegielnianej, gdzie przed trzema laty prowadziłem Teatr Miejski...

Pragnąłbym gorąco — dodaje dyr. Borowski — ażeby nić sympatii, jaka miałem szczęście zadzierzgnąć podczas mojej dyrekcyj, odnowiła się w okresie moich gościnnych występów reżyserskich. Mam nadzieję, że uda mi się to osiągnąć, gdyż obydwie sztuki, jakie wystawię w Łodzi, a z których jedna posiada silny akcent społeczny („Bunt w domu poprawy”), druga zaś jest klasyczną satyrą na biurokrację rosyjską („Rewizor” Gogola), powinny spotkać się z mocnym oddźwiękiem wśród najszerzszych mas łódzkiej publiczności.

— Jakież są dalsze plany pana dyrektora po zakończeniu gościnnych występów w Łodzi?

— Stąd udaję się do Katowic, gdzie będę reżyserował „Wieczór Trzech Królów” Szekspira — jeden z największych moich sukcesów reżyserskich poprzedniego sezonu Teatru Polskiego w Warszawie.

— Jakież sztuki ukazały się ostatnio

na scenach warszawskich w reżyserskim opracowaniu pana dyrektora?

— Oprócz wyżej wymienionych „Trzech Królów” wystawiam „Dwudziestu sobisty Zebrzydowieckich” Pawlikowskiej, „Cyda”, a ostatnio dramat irlandzkiego pisarza Denisa Johnstona p. t. „Księżyc w żółtej rzece”, który wywołał tyle sporów i komentarzy...

— Co pan dyrektor sądzi o t. zw. „kryzysie teatralnym” i o obecnych tendencjach repertuarowych? — zapytujemy na zakończenie.

— Jeżeli chodzi o teatry warszawskie, to muszę stwierdzić, że cieszą się one wielką frekwencją. Ogromny sukces kasowy zdobyły zwłaszcza takie sztuki jak „Klub Pickwicka”, „Wesoła Figara”, „Lato w Nohant” i „Księżyc w żółtej rzece”. W nowym opracowaniu Tuwima. Do przełamania kryzysu w teatrze przyczyniła się niewątpliwie obniżka cen, która wciągnęła do sal teatralnych nowe rzesze publiczności. O kryzysie w teatrze nie może już być mowy... A jeśli chodzi o obecne tendencje repertuarowe — kończy swą ciekawą wywodę dyr. Borowski — to daje się zauważyć zdecydowany nawrót do klasycznego repertuaru komediowego.

Proces Radka i tow. rozpoczęła się w Moskwie

Intrygi otoczenia Stalina przeciw konkurentom z opozycji. — Dlaczego został zabity Kirow. — Walka klik i koteryj o władzę i wpływ. — Jedni drugich oskarżają o zdradę ideałów, partii i państwa

(x) Wielki proces polityczny Radka i towarzyszy, który rozpoczyna się dziś w Moskwie, jest drugim etapem rozgrywki z opozycją w łonie partii bolszewickiej, która rozpoczęta została bezpośrednio po zabójstwie Kirowa. Strzał oddany do Kirowa przez Nikołajewa spowodował całkowitą zmianę stosunków wewnątrz partii i zapoczątkował nowy okres w Rosji Sowieckiej, którego końca jeszcze nie widać.

Bezpośrednio po zabójstwie Kirowa, t. j. w grudniu 1934 roku, były w Rosji tendencje do tłumaczenia tej zbrodni jako „następstwa akcji pewnego państwa, którego ślepym narzędziem był Nikołajew”. Tę wersję szczególnie lansowali ci, którzy pozostawali w jakichkolwiek stosunkach z opozycją i ze zrozumiałych względów obawiali się o swój los. W prasie wersje te energicznie lansował Radek. Czy przypuszczał wówczas, że znajdzie się w związku z dalszymi wypadkami na ławie oskarżonych?

Na łamach pisma „Socialistieskij Wiestnik” znajdujemy bardzo interesujący artykuł, który wyjaśnia, dlaczego walka z opozycją przyjęła od grudnia 1934 roku tak ostry i bezwzględny charakter. Mimo, iż zabójca Nikołajew w swym pamiętniku nie wspomina o jakichkolwiek innych uczestnikach jego zamachu, to władze partyjne uważały, że jest rzeczą niemożliwą, aby działał on sam, z własnej woli, z nikim się nie komunikując. A jeśli nawet nie miał bezpośrednich pomocników i kierowników — to myśl o zobójstwie mogła się w nim zrodzić wyłącznie pod wpływem niezadowolonych elementów w łonie partii. Te niezadowolone elementy, które przed grudniem 1934 roku były tolerowane i mogły swobodnie wypowiadać swe opinie, nie czyniły żadnych tajemnic ze swego krytycznego ustosunkowania się do kierowników rządzącej grupy. Nie wyrażali oczywiście publicznie, ale na zebraniach wewnętrznych często dawali wyraz swemu niezadowoleniu. Do tej grupy należeli dawni opozycjoniści, którzy niedługo zajmowali wybitne stanowiska, zostali z nich usunięci i mimo przyznania się do błędów, nie odzyskali dawnych pozycji. I otoczenie Stalina postanowiło, że nadszedł odpowiedni moment aby całą tę opozycję zlikwidować.

Należy zaznaczyć, że do rozprawy z opozycją parło otoczenie Stalina od długiego czasu. Ludzie ci zdawali sobie sprawę, że odsunięte zostały od wpływów jednostki wybitne i że przy sprzyjających okolicznościach, może nastąpić połączenie się tych osób ze Stalinem, a wtedy będą oni musieli ustąpić. Ale dopóki żył Gorkij, który wywierał duży wpływ na Stalina, koncepcja radykalnej rozprawy z opozycją nie znajdowała u Stalina aprobaty. Gorkij był zwolennikiem pacyfikacji stosunków wewnątrz partii, pogodzenia się nie tylko z opozycją partyjną, ale nawet z bezpartyjną inteligencją.

Bardzo ważnym momentem jest, iż Kirow był przyjacielem Gorkiego. I Kirow również twierdził, że należy pogodzić się z opozycją. Ludzie ci obawiali się prostu o swe stanowiska i swoje wpływy. A na czele tej grupy stali Kaganowicz i Jeżow.

„Socialistieskij Wiestnik” charakteryzuje ich w sposób następujący: „Kaganowicz jest niewątpliwie zdolnym człowiekiem. Posiada talent organizacyjny. Ale jest zarazem człowiekiem, którego słowem nie można ufać. Z taką samą łatwością szafuje on obietnicami, jak i zaprzecza, że je dawał. Być może wpłynęły na to warunki zewnętrzne: rozpoczął on swą wielką karierę w okresie, kiedy intrygi w partii bolszewickiej stały się powszechnym zjawiskiem. Jeśli jednak w stosunku do Kaganowicza można się dziwić, że poszedł on tą drogą, kiedy mógłby zrobić karierę w inny sposób, to co do Jeżowa, dziwić się niczem nie można. Swą karierę mógł on zrobić tylko na tej drodze, takimi metodami. Nie można sobie wyobrazić bardziej

odpowiedniego niż Jeżow człowieka dla epoki, w której nagonka na starych bolszewików stała się oficjalnym hasłem „odmłodzonej” partii bolszewickiej.

Jeśli więc powstaje pytanie, komu zależało na usunięciu Kirowa, czy istotnie członkom b. opozycji — przypomnieć należy, że zabójstwo nastąpiło bezpośrednio przed przeniesieniem Kirowa z Leningradu do Moskwy. Sztab Stalina, który tak zaciekle zwalczał wszelkie projekty pogodzenia się z ludźmi, odsuniętymi od steru i żłobu, obawiał się, że gdy Kirow skomunikuje się z Gorkim, gdy zaczną oni wywierać bezpośrednio wpływ na Stalina, może dojść do kom-

promisu z opozycją, a do tego dopuścić nie chciał. I oto w interesie tych ludzi leżało, aby Kirow nie przyjechał do Moskwy i aby stało się coś, co mogłoby dać im do ręki broń przeciwko b. opozycji. I Kirow został zastrzelony.

Teraz już Kaganowicz i Jeżow mogli wystąpić otwarcie. Oskarżyli całą opozycję jeśli nie o faktyczny to o moralny udział w zabójstwie Kirowa. Przekonali Stalina, że po Kirowie znajdują się inne ofiary. Stalin uległ. Rozpoczął się okres bezlitosnej walki z opozycją, z trockistami, z inowjencami, kamieniewcami.

Pierwszym etapem nowego kursu politycznego był wielki proces 16-tu, któ-

ry wstrząsnął światem, a zakończył się rozstrzelaniem Zinowiewa, Kamieniewa i towarzyszy. Drugim etapem jest obecny proces Radka, Piatakowa, Sokolnikowa i innych. Na tym jednak się nie kończy. Sztab Stalina konsekwentnie zmierza do usunięcia wszystkich, którzy mogą kiedykolwiek stanowić dla niego jakiegokolwiek opór. Jest to walka o wpływ na Stalina. Walka bezlitosna, której konsekwencją będzie jeszcze nie jeden proces polityczny. Vir.

Skandal na uniwersytecie J. P. Endecy pobili uczonego belgijskiego, jako Żyda..

Warszawski „Dziennik Popularny” donosi o niezwykłym zdarzeniu, jakie miało miejsce onegdaj na uniwersytecie warszawskim.

Przed wykładem prof. Łukasiewicza, do auditorium wszedł cudzoziemiec, uczonego belgijskiego, który przybył specjalnie do Polski, dla zapoznania się z nauką polską. Zbliżył się do niego jeden ze studentów, oświadczył, że jest „gospodrzem” sali i wezwał przybyłego, jako

Żyda, do zajęcia miejsca po lewej stronie sali. Incydent początkowo złagodził prof. Łukasiewicz, który oznajmił z katedry: „Ten pan jest cudzoziemcem, należy go zostawić w spokoju”.

Ale po wykładzie na cudzoziemca rzuciła się grupa endeców i poturbowała go, mimo obecności profesora, który nie wylegitymował żadnego z napastników.

Teroryzowali i okradali przechodniów Sąd skazał Sochackiego na 2 i pół roku, a Wołyńskiego na 3 lata więzienia

Przed sądem okręgowym odpowiadali wczoraj dwaj uliczni rabusie: Władysław Sochacki, liczący lat 26 i 34-letni Antoni Wołyński, grasujący wieczorem na ulicach i napadający przeważnie pijanych.

Rozprawie przewodniczył sędzia Łoziński.

W ciągu jednego dnia dokonali oskarżeni dwóch napaści. W ciągu tego samego dnia — 25 września — wpłynęły przeciwko nim trzy meldunki ze strony napadniętych do komisariatu i tegoż dnia zostali ujęci.

Nad ranem zgłosiła się do VII komisariatu Anna Hager i oświadczyła, że gdy jechała dorożką w towarzystwie małżonków Sommer, przy zbiegu ulic 6-go Sierpnia i Żeromskiego, otoczyła dorożkę grupa opryszków, zmuszając dorożkarza do zatrzymania konia. Sommer próbował się bronić, został jednak pobity

przez napastników batami furmańskimi i złościny zrabowawszy torbękę Hagerowej z trzema złotymi, zbiegli.

Tej samej nocy do tegoż komisariatu zgłosił się Józef Mackiewicz. Był bez butów i bez marynarki; napadli na niego — dwaj osobnicy, zabrali mu resztę tygodniówki w wysokości 25 złotych i zdjęli z wej z trzema złotymi i zbiegli.

Wreszcie trzeci meldunek wpłynął od niejakiego Stanisława Pawłowskiego. — Ten ostatni wskazał już obu złoczyńców, którzy go poprzedniego dnia ograbiali.

Oskarżeni do winy się nie przyznali i nazwisk pozostałych członków szajki, których udział w tych napaściach był niewątpliwym, nie wskazali.

Sochacki został skazany na dwa i pół roku, a Wołyński na 3 lata więzienia. (I)

Nasz reporter zanotował:

W mieszkaniu własnym przy ulicy Reymonta Nr. 5 na Marysinie, korzystając z nieobecności domowników, podciął sobie brzytwą gardło i żyły u rak 31-letni Mikołaj Bisiorek. Desperata znaleźli domownicy już nieprzytomnego i zaalarmowali pogotowie. Lekarz stwierdził stan groźny i skierował nieszczęśliwego do szpitala.

Przy ulicy Fabrycznej Nr. 43 uległa zaczadzeniu rodzina Malinowskich, składająca się z czterech osób. Zaczadzonemu udzielili pomocy lekarz pogotowia i pozostawili ich na miejscu.

W fabryce czekolady „Złoty Raj” przy ulicy Południowej Nr. 46, w wypadku przy pracy doznał złamania nogi oraz ogólnych obrażeń 37-letni Franciszek Matuszewski, robotnik, zamieszkały przy ulicy Okopowej Nr. 22. Poszkodowanego opatrzył lekarz pogotowia.

Na ulicy Zgierskiej dostał się pod dorożkę 63-letni Aron Zylbersztajn, zam. przy ulicy Jakuba Nr. 37. Lekarz pogotowia stwierdził obrażenia ogólne i skierował poszkodowanego do domu.

Na przystanku tramwajowym koło Grand Hotelu, wysiadając z tramwaju upadła i doznała złamania nogi oraz ogólnych obrażeń Antonina Adamek, zam. przy ulicy Płockiej Nr. 44. Poszkodowana została skierowana do szpitala św. Józefa.

Do mieszkania Bajli Wajntraub przy ulicy Zgierskiej Nr. 52, w czasie nieobecności właścicielki zakradli się po otwarciu drzwi wytrychem nieznanymi sprawcy i skradli bieliznę i inne rzeczy, wartości 600 złotych.

Na ulicy Młynarskiej Nr. 8 niezłany sprawca skradł wagę, wartości 50 złotych, pozostawioną chwilowo bez nadzoru przez Estere Gielbard, zamieszkałą przy ul. Młynarskiej 2.

W obu wypadkach policja zarządziła poszukiwania.

Grypa, ból gardła, katar — oto obecnie nagminne choroby. Bakterie tych chorób dostają się do organizmu przez zawsze otwarte wrota t. j. przez jamę ustną. Odol dociera do wszystkich zakątków jamy ustnej i chroni ją przed zakażeniem. Odol stanowi najlepszą ochronę przed wszelkiego rodzaju infekcją, poza tym przeciwdziała procesom fermentacyjnym i gnilnym. Kto codziennie stosuje Odol, chroni zdrowie i pielęgnuje w najbardziej racjonalny sposób zęby.

NIEŚMIERTELNA SZARŻA LEKKIEJ BRYGADY.

Na wyżynach Bałakławy grzmiały rosyjskie baterie... Z poza nasypów ziemnych, wieńczących wzgórza, wznie sione ponad doliną Bałakławy, generał Woronow i Chan Suratu przyglądali się przez lornety polowym wojskom brytyjskim, stacjonującym w odległości trzech mil...

I nagle ruszył do ataku 27 pułk lansjerów. Lekka Brygada brytyjska! Był to atak, ani przedtem, ani nigdy już potem w historii świata niepodziwiany. Słynna szarża 600 lansjerów Lekkiej Brygady na baterie rosyjskie, stacjonujące pod Bałakławą na Krymie, stała się nieśmiertelną!!!

Natchyniony twór lorda Alfreda Tennysona, który porwał wyobraźnię milionów niezrównanym odtworzeniem wojny krymskiej, natchnął również znakomitych twórców z królestwa X-ej Muzy do zrealizowania nadzwyczajnego filmu.

Po latach przygotowań i wyczerpanej pracy film „Szarża Lekkiej Brygady” (Orzeł Krymski) ukazuje się nadszedł na ekranach.

Koszt realizacji filmu wyniósł 3.000.000 dolarów. Wzniesiono monumentalne budowle i dekoracje: twierdze i fortece brytyjskie w Indiach, pałac Chana Suratu w Suristanie, imponujące całe dzielnice w Kalkucie, pola nieśmiertelnych bitew na Krymie.

Zrealizowanie „Szarży Lekkiej Brygady” było najbardziej gigantycznym przedsięwzięciem w dziejach Hollywoodu. Batutę reżyserską powierzono fenomenalnemu realizatorowi, Michaelowi Curtizowi.

Rolę główną objął niezapomniany „Kapitan Blood” — Errol Flynn, który tym razem dał kreację pod każdym względem jeszcze bardziej niezwykłą, jeszcze bardziej wspaniałą.

Partnerką Errola Flynna jest — Olivia de Havilland, bohaterka filmów „Sen Nocny letniej”, „Kapitan Blood” i „Anthony Adverse”.

Tylko taki zespół mógł stworzyć równie wielki film o nieśmiertelnej szarży i o niezwykłych przygodach słynnego Orła Krymskiego.

Nowy film Errola Flynna jest skończonym arcydziełem. Pod względem emocjonalnym historia „Orła Krymskiego” jest czymś w dziejach filmu wyjątkowym. W ciągu 2 godzin rozgrywa się wypadki, o których niesposób będzie zapomnieć.

I czy to romantyczna strona obrazu, czy niebawymie sceny masakry brytyjskiego garnizonu w Chukotix, czy emocjonujące polowania na tygrysy w Indiach, czy bunty plemion suristańskich, czy wreszcie sceny oszalamiającej szarży, podczas której Errol Flynn zwycięża nareszcie swego śmiertelnego wroga Chana Surata — każdy moment filmu „Szarża Lekkiej Brygady” (Orzeł Krymski) emocjonuje w największym stopniu, każda scena działa na wyobraźnię i na uczucie.

Film „Szarża Lekkiej Brygady” (Orzeł Krymski) ukaże się już wkrótce na ekranie kina „Europa”, którego dyrekcja sprowadza ten film do Łodzi kosztem bająskich sum. S. E.

P. K. P.

Wczorajsze expose ministra Ulrycha uwytkniło w sposób szczyt trudności, jakie przeżywa nasze kolejnictwo.

Ludzie nie doceniają naogół wagi problemu kolejowego dla całości gospodarstwa. Chodzi przecież o największe przedsiębiorstwo polskie, w którym tkwi jakieś 8 miliardów kapitału i które absorbuje najwięcej, bo bez mała 150 tysięcy ludzi. Chodzi o przedsiębiorstwo, którego obroty są tak znaczne, iż ich wyniki łatwo mogą zaciążyć na wynikach gospodarki ogólnej skarbu, a w konsekwencji — na ogólnej sytuacji gospodarczej. Nie mówimy już o samej przez się rozumiejącej się roli kolei jako głównego aparatu technicznego przewozu dla gospodarstwa.

Sytuacja kolei jest trudna z wielu powodów.

Ciężkie warunki powstawania i rozwoju naszych kolei sprawiły, że przedsiębiorstwo to od samego początku zmuszone było sztukować swe urządzenia kapitałowe ze środków obrotowych, ponieważ brakło szczególnych zasobów inwestycyjnych. Zaciążyło to i na środkach obrotowych i na wyposażeniu kolei.

Koleje z tytułu swej pozycji w państwie — chociaż są przedsiębiorstwem skomercjalizowanym — zmuszone są świadczyć swe usługi niejednokrotnie na zasadach oderwanych od kalkulacji kupieckiej. Widzimy to stale w najróżniejszych kierunkach.

Na kolejach ciążyą przeróżne t. zw. serwituty w przewozie darmym czy napół darmym ludzi zwłaszcza, związanych tak czy inaczej z życiem publicznym. Poważniejsze jeszcze względy preferencji w polityce gospodarczej nakładają na kolej cieżary w przewozie towarowym. Poza sumami przelazanymi do skarbu księgowo — koleje przelazają przeto w niewidocznej formie duże pieniądze, będąc szafarzem (na rachunek państwa) dotacji pośrednich.

Na kolejach doświadcza się z konieczności, politykę zwiększania obrotu kosztem ceny jednostkowej, ponieważ państwo musiało ustąpić słusznym żądaniom życia gospodarczego, aby głoszone hasła realizowało przede wszystkim w swojej produkcji towarów i usług. Okres przejściowy w tym kierunku (rok 36-ty był nim w dużej mierze) jest w takich ramach nielatwy. Coprawa — już dzisiaj widoczny jest wzrost przewozu ludzi i towarów.

Kolej ma naturalnego wroga swego w trakcji samochodowej (ma go, co smutniejsze, w Polsce także w trakcji konnej wobec bezwartościowości niemal fizycznej niekwalifikowanej pracy człowieka). Wyższe względy dobra ogólnego musiały zdecydować i zdecydowały, że kolej zaczęła wspierać swego konkurenta. Musi pielegnować „zmię na swym łonie”; sama musi dekapitalizować się w sensie choć nie technicznym ale gospodarczym.

Kolej jest zakładem pracy w Polsce, któremu najwięcej zatrzymała pieniądze zagranica w wyniku katastrof pieniężno-kredytowych. Jak wiemy, same Niemcy zatrzymały kolejom nie wiele mniej od setki milionów złotych. Łatwo sobie wyobrazić, jaki to wpływ wywarło na — i tak szczupły — zapas kapitałów obrotowych kolei.

Te wszystkie i także inne powody sprawiają, że problem kolejowy staje się co raz trudniejszy. Z tym musimy się liczyć, dając świadomie do jego rozwiązania.

Dr. A. Z.

Podatek na forsowanie japońskiego eksportu włókienniczego

Rząd japoński przeprowadził ostatnio reorganizację szeregu działów handlu zagranicznego. M. in. wprowadzony został specjalny podatek eksportowy, obejmujący artykuły jedwabne i bawełniane, obuwie gumowe oraz rowery. Wpływy z tego podatku przeznaczone zostały na wzmocnienie kampanii eksportowej przemysłu japońskiego na rynkach światowych, przede wszystkim przemysłu włókienniczego.

Prosperity we włókiennictwie angielskim

Haussa na wszystkie towary. — Rynek przędzy. — Zamówienia większe aniżeli kiedykolwiek od r. 1920

W ostatnich dniach powrócił do Łodzi po kilkutygodniowym pobycie w Anglii jeden z poważnych przemysłowców łódzkich, którego wyjazd stał w związku z zakupami angielskiej przędzy bawełnianej. W czasie swego pobytu na wyspach Brytyjskich wspomniany przemysłowiec zwiedził szereg tamtejszych fabryk włókienniczych oraz pozostawał w ścisłym kontakcie ze sferami angielskiego przemysłu tekstylnego, to też wywiezione przez niego wrażenia mają cechę dużej bezpośredniości i aktualności.

Dzielać się z nami poczynionymi spostrzeżeniami, przemysłowiec ów podkreśla przede wszystkim bardzo charakterystyczny i znamieny objaw stale wzrastającego zaufania angielskich sfer gospodarczych do klientów polskich. O ile jeszcze niedawno stosunek świata gospodarczego w Anglii był nacechowany znaczną względem nas rezerwą, o tyle obecnie uległ wydatnej na naszą korzyść zmianie. Wyraża się to przede

wszystkim w dość poważnym rozszerzeniu kredytów kupieckich udzielanych dość łatwo i chętnie, oczywiście klienteli, znanej na gruncie angielskim.

Niewątpliwie jest to wynikiem coraz wyraźniej zarysowującej się poprawy gospodarczej w Polsce, z czego Anglicy zdają sobie dokładnie sprawę. Poza tym jednak rozluźnienie warunków kredytowania, a więc powrót do normalnych stosunków kupieckich znajduje wytłumaczenie w sytuacji samej Anglii, przewidywanej okres wyjątkowego ożywienia w handlu i przemyśle. Świadczyć może o tym chociażby fakt, że fabryki poszukują robotników i inżynierów. Jest wprawdzie w Anglii jeszcze obecnie jakieś 1 milion bezrobotnych, jednakże są to robotnicy zupełnie niewykwalifikowani, chorzy i t. d.

Zbyt wszelkiego rodzaju towarów uległ ostatnio znacznemu wzrostowi. Rynki zagraniczne, które opanowane były przez Niemcy, w znacznej mierze pozyskano zostały przez Anglię. Pomi-

mo zaostrzonej sytuacji międzynarodowej, w Anglii naogół nie wierzą w możliwość wybuchu poważniejszego konfliktu zbrojnego, co przyczynia się do wzrostu zaufania do państw zagranicznych, a przez to do wzrostu obrotów.

W Anglii panuje obecnie haussa na wszystkie niemal towary. Zwyżka cen towarów tłumaczy się — poza zwiększonym popytem na rynku wewnętrznym, — również zwiększonymi zakupami ze strony zagranicy. Należy zaznaczyć, że jednym z najpoważniejszych powodów wielkiego ożywienia w przemyśle angielskim — to czynione ostatnio wielkie zamówienia na cele uzbrojenia i umundurowania armii, zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Jeśli chodzi o angielski rynek przędzy, która to sprawa rozmówcą naszego najczęściej interesowała, to podkreślić należy silną zwyżkę cen przędzy egipskiej, która w okresie ostatnich 3—4 miesięcy podrożała o 25 proc. Jest to wynikiem z jednej strony szczególnie wzmożonego ostatnio zapotrzebowania na bawełnę egipską, jak wiadomo lepszej od amerykańskiej, z drugiej — podwyższenia o 7 proc. płac roboczych.

Ceny przędzy z bawełny amerykańskiej do chwili wyjazdu naszego interlokutora z Anglii, stosunkowo mniej różniły się od cen poprzednich. Obecnie jednak — jak o tym piszemy poniżej — one poszły w górę. (p.)

Przytoczone powyżej wywody, zwłaszcza jeśli chodzi o ocenę koniunktury we włókiennictwie angielskim, znajdują potwierdzenie ze strony „Manchester Guardian”, który charakterystycznie sytuację rynkową pisze:

„Na manchesterskiej giełdzie trwa dalej wielkie ożywienie w obrotach przędzą i tkaninami. Odbiorcy ze wszystkich stron świata starają się zabezpieczyć sobie dostawy na szereg miesięcy, u wielu zaś producentów liczba i rodzaj przyjętych zamówień jest większa, aniżeli kiedykolwiek od roku 1920.

Jak stwierdzono, wzmożony popyt przypisać należy znakomitej poprawie w wielu zagranicznych i zamorskich centrach oraz temu, że zamówienia obejmują niezwykle szeroki wachlarz różnorodnych towarów.

Pomimo, że w ciągu ostatnich 2—3 miesięcy ceny przędzy i tkanin zwyżkowały, transakcje wzmaga się nadal, czego głównym powodem jest fakt, iż bardzo mało jest artykułów, na których prędką dostawę można liczyć.”

10 proc. zwyżka cen angielskiej przędzy bawełnianej

Importerzy łódzcy otrzymali ostatnio wiadomość o nagłej zwyżce cen przędzy bawełnianej w Anglii. Wiadomość tę nadesłali agenci manchester-skich przedsiębiorstw bawełnianych, domagając się odpowiedzi w ciągu jednego dnia, czy firmy łódzkie skłonne są akceptować nowe ceny.

Zwyżka dotyczy przeważnie numerów przędzy powyżej numeru 40-tego i wynosi 10 proc. w stosunku do cen z przed dwóch tygodni.

Zwyżka bawełnianej przędzy angielskiej godzi przede wszystkim w przemysł galanterijny, który sprowadzał głównie te właśnie numery, które obecnie podrożały.

Przeciwko przymusowi importu bawełny tureckiej

wypowiedział się Zw. Izb Przemysłowo-Handlowych. — O rozszerzenie listy kontyngentów regionalnych

W Warszawie odbyło się posiedzenie międzynarodowej komisji obrotu towarowego, na którym omawiano szereg aktualnych zagadnień, m. in. sprawę przekazania izbom przemysłowo-handlowych czynności, związanych z wydawaniem pozwoleń przywozowych.

W kwestii tej komisja wyraziła opinię, iż ustalona przez Min. Przemysłu i Handlu lista artykułów, które mają być dzielone regionalnie, nie czyni zadość w całej rozciągłości postulatowi reprezentowanych przez izby sier gospodarczych i że izby będą dążyć do stopniowego rozszerzenia listy tych artykułów.

Z kolei omówiono sprawę systemu podziału kontyngentów wywozowych i ustalono tekst memoriału Związku Izb, jaki w tej kwestii ma być skierowany do czynników urzędowych. W memoriale powyższym Związek Izb da wyraz przekonaniu, iż podział kontyngentów wywozowych winien być dokonywany bądź to przez organizacje branżo-

we, bądź też — dla eksporterów nieorganizowanych — przez izby przemysłowo-handlowe.

W końcu komisja międzyzwiązkowa omawiała niestychanie żywotną dla Łodzi sprawę, mianowicie sprawę przywozu bawełny tureckiej. W kwestii tej komisja jednogłośnie wypowiedziała się przeciwko wprowadzeniu przymusu importu bawełny z Turcji przez firmy należące do Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej, a to z uwagi na fakt znacznie wyższej ceny za bawełnę turecką w porównaniu z bawełną podobnych gatunków, lecz innego pochodzenia.

Jak wiadomo, Ministerstwo odroczyło wprowadzenie w życie obowiązku importu bawełny tureckiej na potrzeby przemysłu niezrzeszonego. Ostatnio Ministerstwo zawiesiło powyższy obowiązek również w stosunku do przemysłu zrzeszonego.

Papiery cokolwiek mocniejsze

Jedynie poz. stabilizacyjna nadal zniżkuje

Rynek papierów procentowych miał wczoraj tendencję przeważnie mocniejszą. Wyjątek stanowiła poz. stabilizacyjna, która obniżyła się o dalsze 100 punktów do 445.00.

Natomiast notowania dolarówki zwykłowały o 50 punktów do 46.75, poz. inwestycyjnej o 25 punktów do 64.25 za I em. i o 50 punktów do 65.25 za II em.

Również w dziale listów zastawnych tendencja była mocniejsza, co wyraziło się 50 punktową zwyżką 4 i pół proc. listów ziemskich (49.50) oraz 5 proc. listów m. Warszawy nowych (55.25).

W dziale akcji notowania Banku Polskiego podniosły się o 100 punktów do 108.00, pozostałe zaś akcje miały

tendencję naogół utrzymaną. Słabiej kształtowały się notowania Cukru, które obniżyły się o 25 punktów do 26.75 i Lilpów, które zniżkowały o 50 punktów do 12.75.

Obroty na rynku łódzkim były wczoraj bardzo niewielkie. Poz. stabilizacyjną notowano słabiej — 445.00 w żądaniu i 443.00 w placeniu. W stosunku do pozostałych akcji tendencja kształtowała się cokolwiek mocniej, wobec jednak niewielkiego popytu kursy naogół nie uległy zmianie. Notowano: poz. inwestycyjna I em. 65.00—64.00, II em. 66.00—65.00, dolarówka 47.50—46.50, poz. konsolidacyjna 49.00—48.00, 5 proc. L. Z. m. Łodzi, seria X k. — 49.50—49.25, 6 proc. obligacje m. Łodzi 52.50—52.00.

Upadłości i układy

W sprawie upadłości firmy „Jakób Rosental” zawarty został układ z wierzycielami, który sąd okręgowy w Łodzi zatwierdził, mimo sprzeciwu firmy „Carl Eckart”, który pozostawiony został przez sąd bez uwzględnienia.

Firma „Standard-Bronzenfarben Werke Carl Eckart” wniosła od powyższego wyroku skargę apelacyjną do Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w której prosi o uchylenie zaskarżonego wyroku i uznanie upadłego Jakóba Rosenthala za nieusprawiedliwionego w zaprzestaniu wypłat wobec tego, że upadły nie prowadził ksiąg handlowych, nie usprawiedliwił przyczyn zawieszenia wypłat oraz w przedmiocie upadłości

ukrył towary i sprzedał lokal, co zeznał świadek.

Sąd Apelacyjny jednak w motywach swych nadmieniał, iż zarzuty podnoszone w apelacji przez firmę „Carl Eckart” były przedmiotem rozprawy w Sądzie Okręgowym i nie znajdują oparcia w zebranych materiałach dowodowych, wobec czego zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi zatwierdził.

Upadłego Rudolfa Arndta sąd na ostatnim posiedzeniu uznał za usprawiedliwionego w zaprzestaniu wypłat i ulegającego przywróceniu do czci kupieckiej.

KUSZE do
REKLAM GAZETOWYCH
CENNIKÓW PROSPEKTÓW
ZDJĘCIA FOTOGRAFICZNE
DIA CEŁÓW REPRODUKOWYCH
RYSUNKI PROJEKTY REKLAMOWE
LITOGRAFICZNE WYKONAWA
111-72 102^a
R. Bahrenhagen

Gielda pieniężna

Warszawa, 22 stycznia. Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była słaba, przy obrotach niewielkich. Notowano: Amsterdam 289.70 (+20), Bruksela 89 (-5), Kopenhaga 115.75 (-5), Londyn 25.92, Mediolan 27.88, Nowy Jork 5.28.63, Nowy Jork kabeł 5.28.75, Oslo 130.25, Paryż 24.64, Praga 18.42, Sztokholm 133.70, Zurych 121.10 (-15). Bank Polski płacił za: dolary amerykańskie 5.27, dolary kanadyjskie 5.26.50, floreny holenderskie 288.70, franki francuskie 24.53, szwajcarskie 120.60, belgi 88.75, funty angielskie 25.83, guldeny węgierskie 99.80, korony czeskie 16.20, duńskie 115.25, norweskie 129.60, korony szwedzkie 133.05, liry włoskie 24, szylingi austriackie 95, marki fińskie 11, marki niemieckie 118, marki niemieckie srebrne 125.

AKCJE. Dla akcji tendencja była słabsza. Większych obrotów dokonano akcjami Banku Polskiego po kursach wyższych. Bank Polski 107.50-108 (+100). Cukier 26.75 (-25). Lilpopy 12.75 (-50), Starachowice 32 (-25), Haberbusch 37 (-100).

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była niejednolita, przy większych obrotach 4 proc. konsolidacyjna 7 proc. stabilizacyjna i 5 proc. m. Warszawy. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I emisja 64.25 (+25), II emisja 65.25 (+50), seria — 82.75, 4 proc. dolarowa 46.50-46.75 (+50), 4 proc. konsolidacyjna 51-51.38-51 drobne 49.38-49.50, 5 proc. konwersyjna 52.88, 7 proc. stabilizacyjna 44.5 (-100), wartość kuponu bieżącego — 135.95, 4 i pół proc. ziemskie 49-49.50 (+50), 4 i pół proc. ziemskie seria „L” — 47, 8 proc. Przemysłu Polskiego funtowe 91, 5 proc. Warszawy nowe 54.75-55.25 odcinki no 1.000 zł. 55.50, 5 proc. Piotrkowa nowe 46. Tranzakcje dokonane a nienotowane: 8 proc. dillonowska 64.75-64.50, 7 proc. śląska 56-55.75, 7 proc. warszawska dolarowa 55.63, 3 proc. państwowa renta ziemska 78-79, odcinki do 500 zł. — 80-79.50.

GIELDA ŁÓDZKA.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 46.50, poz. inwestycyjna I em. 64.00, poz. inwestycyjna II em. 64.75, poz. konsolidacyjna grube 50.75, poz. konsolidacyjna drobne 49.50, poz. stabilizacyjna 44.70-44.60. Bank Polski 108.00-107.00. Tendencja słabsza.

ŁÓDZKA GIELDA ZBOŻOWA.

Na wczorajszym zebraniu łódzkiej giełdy zbożowo-towarowej notowano: żyto I gat. 22.25-22.50, żyto II gat. 21.75-22.00, pszenica 27.75-28.00, pszenica zbierana 27.50-27.75, jęczmień przemiał. 20.00-21.00, jęczmień browar 25.00-26.00, owsy 18.50-18.75, mąka żytnia 32.25-32.75, mąka żytnia II gat. 30.75-31.25, mąka pszenna 44.00-46.00, otręby żytnie 14.50-14.75, otręby pszenne 14.50-14.75, groch Victoria 25.50-28.50, groch 14.75-15.00, groch polny 22.00-23.00, rzepak 50.00-51.00.

NOTOWANIA BAWELNY.

LOCY — zamknięcie z dnia 21/1:
Loco 12.95, luty 12.35, marzec 12.45-46, kwiecień 12.31, maj 12.29, czerwiec 12.24, lipiec 12.19-20, sierpień 12.06, wrzesień 11.93, październik 11.80-81, listopad 11.80, grudzień 11.80-11.81, styczeń 11.79.

NOWY JORK — otwarcie z dn. 22/1:
Marzec 12.46, maj 12.31, lipiec 12.30, październik 11.80, grudzień 11.81, styczeń 11.79.

LIVERPOOL — zamknięcie z dn. 22/1:
Loco 7.16, styczeń 6.94, marzec 6.92, maj 6.89, lipiec 6.81, październik 6.50, grudzień 6.45, styczeń 6.40, marzec 6.42.

Upper styczeń 7.85, marzec 7.83, maj 7.85, lipiec 7.87, październik 7.59, listopad 7.57.

ALEKSANDRIA — zamknięcie z dn. 22/1:
Sakellaris: styczeń 18.86, marzec 18.45, maj 18.28, lipiec 18.07, listopad 17.95.

Ashmouni: luty 14.08, kwiecień 14.02, czerwiec 13.92, sierpień 13.71, październik 13.56.

Z rynków bawełnianych

Na giełdzie bawełnianej w Nowym Yorku notowania kształtują się nadal niejednolicie, jednak przy ogólnej tendencji co najmniej słabszej. — W przeciągu ostatniego tygodnia, ceny zmniejszały o 7 do 8 punktów.

Również na giełdzie liverpoolskiej, która stosuje się do tendencji, jaka notowana jest na giełdzie bawełnianej w Nowym Yorku, nastąpiło w tym czasie pewne osłabienie się tendencji, które jednak na tej giełdzie wynosi tylko od 3 do 4 punktów.

Natomiast na giełdzie bawełnianej w Aleksandrii notowana jest tendencja mocniejsza, skutkiem czego w przeciągu tygodnia 15-21 b. m. ceny podniosły się o 8 do 10 punktów.

BAL STUDENTÓW W.W.P.

Już tylko tydzień dzieli nas od balu studentów W.W.P., który odbędzie się dnia 30 stycznia w „Białej Sali” hotelu Manteuffla. Doborowa orkiestra, liczne atrakcje sprawiają, że bal ten będzie ciosem sezonu karnawałowego. Dochód przeznaczony jest na zasilenie funduszu Samopomocy Bratniej Stud. W.W.P.

BAL U TECHNIKÓW.

Dnia 6-go lutego b. r. o godz. 22-ej w salach klubu „Zjednoczone” przy ul. Przedzłaznej Nr. 68, odbędzie się doroczny bal Łódzkiego Związku Techników włókienniczych w Łodzi. Cena biletu wejścia zł. 3. — Strój wieczorowy. Wejście tylko za zaproszeniami imiennymi. Zaproszenia zamawiać można w sekretariacie Związku przy ul. Piotrkowskiej Nr. 157, m. 16, w godzinach od 15-ej do 18-ej.

Rząd przeciw „oddzielniom” ławkom

Szkoła musi opanować psychozę antysemityzmu

Przemówienie posła Mincberga

(Dokończenie).

Skolei głos zabiera pos. Mincberg. — Słyszeliśmy dzisiaj ze sprawozdania referenta budżetu resortowego, jaka jest sytuacja na odcinku oświatowym.

Wiemy nie od dzisiaj, że z powodu przeżywanego okresu nie ma możliwości uczynienia zadość wielkiemu głodowi szkolnemu w Polsce. Olbrzymia ilość dzieci pozbawiona jest nauki szkolnej. Każdy z nas zdaje sobie sprawę z znaczenia tego wielkiego problemu.

Proszę sobie zatem wyobrazić, jak ta klasa wygląda wśród ludności żydowskiej, która czyni wszystko, co jest w jej mocy, a właściwie czyni wszystko ponad swoje siły, ażeby utrzymać się szkolną, a znikąd niema poparcia i nie otrzymuje pomocy. Ludność żydowska utrzymuje w całym kraju olbrzymią sieć szkół na rozmaitych typów, czy jednak w preliminarzu budżetowym znajdujemy subwencję na ten cel?

Łudziłiśmy się zawsze, że oświata, skoro tylko dotrze w głąb mas, będzie miała znaczenie umoralniające i uszlachetniające dla tych mas i ochraniające je przed wszelkiego rodzaju negatywnymi wpływami z jakiegokolwiek strony one by nie pochodziły. Okazało się jednak, że w czasie najgłębszego analfabetyzmu

nie było tak straszliwej demoralizacji społecznej, jak w czasach ostatnich, kiedy zrobiono bardzo wiele, ażeby podnieść stan oświaty w kraju.

Jest rzeczą zastanawiającą, że nie ze sfer nieoświeconych pochodzi w ostatnich czasach ta niesłychana agitacja i ekscyty przeciwko ludności żydowskiej, lecz właśnie ze sfer, które najbliższe są oświacie, a mianowicie ze sfer akademickich. I nie tylko młodzież, uczęszczająca do szkół wyższych, czy nawet średnich, zaangażowana jest w hecy antysemitycznej i w sianiu anarchii w kraju, ale nawet szkoły niższe, dotknięte są tym jadem.

Jeżeli pan premier w swym przemówieniu w zeszłym tygodniu zwrócił słuszną uwagę, że zaczyna się od bicia Żydów, a kończy się na anarchii, to pozwolił sobie do tego dodać, że anarchią zaczyna się już od samego dołu, jeżeli chodzi o szkolnictwo, bo — od szkolnictwa powszechnego — zaczyna się bicie kolegów-żydów, lub przechodniów-żydów, lub też kolegów powracających ze szkół żydowskich.

Kiedy przedstawiciele ludności żydowskiej zwracają się do czynników szkolnych, ażeby położyli kres wystąpieniom swych wychowanków, otrzymują nieraz odpowiedź, że szkoła jest bez-

silna wobec nastawienia psychicznego, z jakim dziecko przychodzi do szkoły. Ale jest rzeczą właśnie Ministerstwa Oświaty, ażeby się temu nastawieniu psychicznemu z zewnątrz przychodzącemu, przeciwstawić, a raczej przeciwdziałać mu nastawieniem w kierunku poszanowania wszystkich obywateli bez różnicy wyznania i narodowości. Bo zadaniem wychowania, a szkoła nie jest tylko placówką, gdzie dziecko uczy się pewnych przedmiotów, lecz również instytucją wychowawczą jest, BY SZKOŁA PANOWAŁA NAD PSYCHOZĄ DOMOWĄ, A NIE DOPUSZCZAŁA DO TEGO, AŻEBY PSYCHOZĄ DOMOWĄ PANOWAŁA NAD SZKOŁĄ.

Znaczący muszę, że młodzież akademicka żydowska w żaden sposób i pod żadnym pozorem się nie zgodzi i nie może się zgodzić, ażeby jej prawa w najmniejszym nawet stopniu były uszczuplone. A przyzna chyba Pan Minister, że to co się dzieje od dłuższego czasu i coraz bardziej się rozszerza i pogłębia na wyższych uczelniach, to napadanie i bicie studentów-żydów, żądania, by ograniczono prawa żydowskie, wywoływanie burd oraz blokady, to już nie jest początkiem anarchii, lecz najprawdziwszą anarchią w pełnym tego słowa znaczeniu.

„Radek — to ohydny gad”

Jak prasa sowiecka przygotowuje opinię do dzisiejszego procesu?

Moskwa, 22 stycznia.

(PAT) Dla ilustracji gwałtownej i nieprzebiegającej w słowach kampanii prasowej, podjętej przez dzienniki sowieckie przeciwko oskarżonemu w procesie Radka, Sokolnikowa i innych, którzy rozpoczęli się 23 b. m., zacytowałem następujące ustępy z poszczególnych artykułów:

„Zwiestia” piszą m. in.: „Oskarżeni, będąc najzjadliwszymi wrogami ojczyzny, mordowali z zimną krwią i cynizmem katów robotników w Zagłębiu Kuźniekim i Donieckim. Przekupni agenci imperialistów, po trzykroć przekłeci restauratorzy kapitalizmu, dążyli uparcie do władzy, zaprzędali się sami

sprzedali swą ojczyznę najzjadliwszym wrogom socjalizmu i naszego kraju”.

Charakteryzując Radka „Zwiestia” piszą m. in.: „Radek jest to pelzający ohydny gad, pełen obłudy, ładowita żmija, ukrywająca pod miłym uśmiechem swe zarte zęby. Walcząc przez całe życie polityczne przeciwko Leninowi, wielokrotnie pobity, czeniał się jak robak państwa sowieckiego. W ciągu jednej chwili umiał zmienić barwę, aby prażyć w głębokiej tajemnicy pajętce nici kontrewolucyjne i zdradzać nasz lud i naszą ojczyznę”.

„Prawda” pisze: „Za każdym oskarżonym ciągnie się długi łańcuch potwornych zbrodni, przekraczających swym

czynem i ohydą wszelką imaginację. Stawiali oni sobie za zadanie przyspieszyć zbrojną napaść na Związek Sowiecki, licząc na jego przegrana w czasie wojny. Sprzedawali z górą części terytorium sowieckiego, nie cofali się przed niczym, kajali się publicznie, przysięgali miłość dla partii, wygłaszali przemówienia i artykuły w obronę socjalizmu, aby ukryć i zamaskować zbrodnie przeciwko socjalizmowi. Maska została zerwana. Widnie pod nią morda faszystowskiego wbdlecia, najbardziej niebezpiecznego wroga ludu pracującego. Trybunał proletariacki będzie ich umiał ukarać należycie za podłą zdradę ojczyzny”.

„Bezpodstawne nadzieje na ewakuację żydów”

Kolonie francuskie tylko dla uchodźców, którzy przebywają obecnie we Francji

Paryż, 22 stycznia.

Podsekretarz stanu w francuskim ministerium kolonii, Bouteille, złożył dziś wobec prasy następujące oświadczenie:

Podwyższenie emisji biletów skarbowych dla zaspokojenia popytu rynku pieniężnego

Warszawa, 22 stycznia.

Na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów uchwalony został projekt ustawy, upoważniającej rząd do podwyższenia kwoty emisji biletów skarbowych z 300 do 450 mln. zł.

Ustawa ta pozostaje w związku z utrzymującą się od pewnego czasu płynnością instytucji kredytowych, zwłaszcza oszczędnościowych, co powoduje z

Francuskie ministerium spraw zagranicznych otrzymało informacje, z których wynika, że rządy niektórych państw zagranicznych są zdania, iż projekt wysunięty przez ministra kolonii

ich strony zapotrzebowanie na bilety skarbowe, będące — jak to wykazała praktyka — najdogodniejszą formą dla krótkoterminowych lokat.

Dotychczasowa wysokość emisji biletów skarbowych, ustalona na 300 mln. zł., nie zezwalała na zaspokojenie tego rodzaju popytu ze strony rynku pieniężnego.

M. Mouteta w sprawie umożliwienia imigracji żydowskiej do niektórych kolonii francuskich da możliwość rządowi wspomnianych państw do ewakuowania tam swych obywateli wyznania żydowskiego. Nadzieje na taką możliwość są całkiem bezpodstawne.

Min. Bouteille dodał, że wysuwając projekt zbadania możliwości imigracyjnych w wymienionych przez min. Mouteta koloniach francuskich, rząd francuski ma zamiar osiedlenia w tych koloniach przede wszystkim uchodźców żydowskich z innych krajów, przebywających na terytoriach republiki francuskiej.

Ślub na dworze duńskim

Kopenhaga, 22 stycznia.

(PAT) Dziś po południu na zamku Christianborg odbył się ślub księżniczki Aleksandryny-Ludwiki, najmłodszej córki króla Danii, księcia Haralda, z hrabią Luitpoldem de Castell. W uroczystościach ślubnych wzięła udział królewska para duńska.

WIEC PROTETACYJNY.

W niedzielę, dnia 24-go stycznia o godzinie 8.30 wiecz. w lokalu Nowej Organizacji Sjonistycznej odbędzie się wiec protestacyjny przeciwko niedopuszczeniu Wł. Zabotyńskiego przed Komisję Królewską i uniemożliwienie mu wyświetlenia prawdy, dotyczącej ostatnich wypadków w Palestynie. — Wstęp bezpłatny.

Goering kupuje wille we Włoszech

i lokuje, wbrew prawu, „swe kapitały” zagranicą

Rzym, 22 stycznia.

(Pat) — Na skutek instrukcji, otrzymanych z Berlina, gen. Goering skrócił swój pobyt na Capri o 2 dni i odjechał dziś przed południem wraz z małżonką do Sorrento na pokładzie kontrtorpedowca „Aquilone”.

Z Sorrento, goście niemieccy udali się do Neapolu, skąd wieczorem odjechali pociągiem specjalnym do Rzymu, gdzie spędzą jeszcze cały jutrzejszy

dzień.

W Neapolu odwołano wszelkie uroczystości, przewidziane na dzień jutrzejszy, m. in. obiad galowy w hotelu „Excelsior”. Na temat pogłosek o nabyciu wili na Capri przez min. Goeringa, dowiaduje się „Messagero”, że pp. Goeringowie szczegółowo oglądali szereg will, wystawionych na sprzedaż, lecz że nic nie wiadomo dotychczas o dokonaniu transakcji kupna.

W sobotę, dnia 23-go stycznia r. b. odbędzie się w FILHARMONII na rzecz „Przytuliska dla sierot“:

„Bal Białych Łóżeczek”

Doborowa orkiestra. — Kosz szczęścia. — Bufet obficie zaopatrzone. — Moc niespodzianek. — Bez karoty. — Początek o godz. 11-ej

SOPOTY, światowe kąpielisko nadbałtyckie!

Wybierzcie jako miejsce pertraktacji z zagranicznymi firmami
Regularna, szybka komunikacja z Gdańskiem i Gdynią.
Pierwszorzędne hotele i pensjonaty. Przystępne ceny!
Wyśmienite, obfite utrzymanie!
6 — 9 lutego: Tradycyjny karnawał sopocki!

Międzyn. Kasyno. Roulette--Baccara.

Otwarte przez cały rok. Wygrane sumy można wywozić!
Informacje: wszystkie większe biura podróży oraz Verkehrsbüro Kasyna w Sopocie.

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.

Centralna lecznica zębów
I CHIRURGJI JAMY USTNEJ w ŁODZI.
PRYWATNY GABINET DENTYSTYCZNY
ul. PIOTRKOWSKA 164, tel. 127-83
Ord. od 9 r. do 8 w., w niedzielę i święta od 10—1.
Własne laboratorium zębów sztucznych i koron porcelanowych.
LEK-DENT. ZADZIEWICZ.

MOTOPIRIN-MOTOR
zwalca
GRYPE
KATARY
PRZEZIĘBIENIA.

BYŁY KIEROWNIK FABRYKI ze znajomością tkactwa, spraw administracyjnych wyplaty, ubezpieczeń społecznych oraz podatkowych

POSZUKUJE POSADY
Może być na wyjazd. Wymagania skromne. Oferty sub „200”

„Czystość”
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, froterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi
Czyszczanie szyb.
PIOTRKOWSKA 44. telefon 167-45
Ceny konkurencyjne.

Do wynajęcia
UMEBLOWANY POKÓJ z wszelkimi wygodami, centralne ogrzewanie w luksusowym domu dla solidnego pana.
Dzwonić 167-25 od 10—11 i od 3—5 pp.

HERMETYCZNIE
uszczelniam DRZWI, OKNA
systemem zagranicznym od zimna wylgoci. Tencer, telef. 205-27.
Trwałość długoletnia.

2 lub 1
POKÓJ Z KUCHNIA i wygodami poszukiwane, śródmieście. Oferty z podaniem warunków kierować proszę do administracji „Il. Republiki” sub „B. W.”

znakomite pączki
zawieszki
jednoczonych
Cukierników
Aradłowicza 31
Tel. 241-51

P. P. pracodawcy i pracownicy!
Jeśli macie kłopoty w związku z jakkolwiek sprawą ubezpieczeniową w Ubezpieczalni lub w Z.U.S. w Warszawie — zadzwonić do b. inspektora Z.U.P.U. B. Górskiego, Łódź, Wólczańska 222, m. 20, tel. 222-17.

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

D' Reicher
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych
Leczenie promieniami Roentgena
Południowa 28. Tel. 201-93
przyjmuje od 8—11 rano i od 5—8 wiecz. w niedziele i święta od 9 — 12.

DR. MED.
L. BERMAN
POWRÓCIŁ.
specjalista chorób wenerycznych, skórnych i seksualnych
CEGIELNIANA 15 Telef. 149-07
przyjm. od 8—11 i od 4—8 w.
W niedziele i święta od 9—1 po poł.

Gabinet kosmetyki leczniczej i toaletowej
Z. SZWALBE
dyplom Uniwersytecki
MONUSZKI 1, tel. 127-99.
WZNOWIŁA PRZYJĘCIA.
Usuwanie wszelkich defektów cery. Usuwanie bezpowrotnie i bez śladów szpecących włosów.
Przyjmuje 10—2 i 4—8 wiecz.

ANGIELSKIEGO konwersacji i literatury udziela rutynowany nauczyciel.
Ul. Zawadzka nr. 21, m. 8-a, front, co dziennie zastać od godz. 4—8 po poł.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi poszukuje w północnej oraz w południowej dzielnicach miasta tak starych, jak i nowo-wzniesionych nieruchomości oraz lokali o powierzchni użytkowej ponad 500 mtr. kwadr., któreby nadawały się lub mogły być dostosowane do potrzeb miejscowego szkolnictwa powszechnego.
Właściciele tego rodzaju obiektów proszeni są o składanie w tym przedmiocie w terminie do dnia 15 lutego 1937 roku w biurze Wydziału Gospodarczego Zarządu Miejskiego przy ul. Zawadzkiej nr. 11 (III piętro, pokój nr. 57) konkretnych ofert, zawierających szczegółowe warunki najmu oferowanych obiektów oraz ich szkice lub plany.
Łódź, dnia 23 stycznia 1937 roku.
ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

Doktor
Henrykowski
Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i seksualnych
TRAUGUTTA 9, Telefon 262-05
od 8—11-ej i od 4—9-tej wieczór.
w niedziele i święta od 9 — 12.30

Dr. JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE i ALLERGICZNE.
Gabinet Elektro- i światłolecznicy
ul. NAWROT No 7
Tel. 164-21.
Przyjmuje od 5 do 7-ej.

SZYJE WYKWINTNIE BIELIZNĘ MĘSKĄ
po cenach bardzo niskich.
Przyjmuję również wszelkie reperacje
ul. 6-go Sierpnia 76
m. 16, III p.

Jak unikać odmrożeń
dowieśmy się po przeczytaniu szczegółowych i obszernych wskazań w „Poradniku kosmetycznym” popularnego tygodnika beletrystycznego.

„Co Tydzień Powieść”
Nr. 189.
Nr. 189 CTP. przynosi całość sensacyjnego romansu współczesnego p. t.

„Weź serce me”
pióra Mieczysława Drzewieckiego.
Nadto: rozmaitość — rozrywki z nagrodami — ilustrowany dział mody — humor — obszerny kącik dla gospodyń
Do nabycia wszędzie. Cena 30 gr.

ZWIĄZEK MAJSTRÓW PRZEMYSŁU WŁÓKNISTEGO WOJ. ŁÓDZK.,
ŁÓDŹ, 6-GO SIERPNIA 4, TEL. 201-77.
W sobotę, dnia 23 stycznia o godz. 18-ej odbędzie się w lokalu Związku
DOROCZNE WALNE ZEBRANIE
Z uwagi na ważność porządku dziennego wzywamy Sz. Kolegów do bezwzględnego przybycia.
ZARZĄD.

„OLLA” GUM.?
„OLLA” GUM. JEST DOWODNIE NAJBARDZIEJ ROZPOWISZCZONĄ MARKĄ NA KULI ZIEMSKIEJ! NIE ISTNIEJE MARKA LEPSZA, CZY TEŻ PEWNIJSZA OD „OLLA” GUM. J. GDY „OLLA” JEST BEZSPRZECZNIE NIEPRZEĆIGNIONA TAK W SWEJ JAKOŚCI, JAK I DELIKATNOŚCI!
5 nowocześnie urządzonych fabryk, patent amerykański, Dr. Balaşa Nr. 19 59709, ponad 40 lat doświadczenia i specjalności!!!

Kupno i sprzedaż
WÓZKI dziecięce po cenach fabrycznych poleca M. Jacobi, Piotrkowska 107, sklep w podwórzu.
OKAZYJNIE do sprzedania garnitur frakowy, Zakatna 40, m. 10 od 2—4-e

POKÓJ stołowy z powodu wyjazdu do sprzedania. Wiadomość: Andrzejka 35, m. 2.

ANTYCZNY garnitur mebli oraz karakulowy płaszcz do sprzedania, Śródmiejska 12, godz. 10—12, dozorca wskaże.

PIANINO lub fortepian okazjnie kupię. Tel. 181-92.

DUŻY POKÓJ frontowy, ładnie umeblowany, z niekrepującym wejściem, z utrzymaniem lub bez, z telefonem — do wynajęcia, ul. Główna 5 m. 15, tel. 106-69.

2 POKOJE SŁONECZNE, z kuchnią, wygodami, w nowym domu przy ul. Leszno 13 do wynajęcia od 1 lutego. Dojazd tramwajem 17. Wiadomość na miejscu w sklepie.

DO ODDANIA umeblowany, frontowy, słoneczny pokój. Centralne ogrzewanie, winda. Telefon 122-11.

POKÓJ umeblowany, wygodny, do wynajęcia, Al. Kościuszki 21, m. 6.

DO WYNAJĘCIA dla solidnego pana pokój z wszelkimi wygodami w czystym domu. Al. Kościuszki 57/18, od 1—4 g.

DO WYNAJĘCIA pokój umeblowany z wygodami i telefonem. Piotrkowska Nr. 51, Lekarz - dentysta.

2 SKLEPY do wynajęcia przy jednym pokój z kuchnią i duża piwnica. Kolonia Domów Z. U. S., Bełdarska 24, tel. 181-05.

POSZUKUJE dwóch pokoi z kuchnią. Wygodny. Nie wyżej drugiego piętra Śródmieście. Oferty do Republiki — pod „F. M.”

POSZUKUJE nieumeblowanego pokoju z wszelkimi wygodami i telefonem od dnia 1 marca. Oferty sub: „Biuralistka”.

ODNAJME panu lub pani (izr) pokój z całkowitym utrzymaniem lub bez. — Wiadomość: Andrzejka 28 m. 14, w godz. 1—5.

Posady
POTRZEBNY pracownik damski, Brzezińska 26, od zaraz.
SLUSARZ-mechanik, specjalność: motory wszelkiego rodzaju, przyjmie pracę za skromnym wynagrodzeniem. Łask, of. pod „Mechanik” do adm. Republiki.

KRAWIEC, specjalista - spodniarz, dobry fachowiec, poszukuje pracy. Wiadomość: Brzeziny, Strykowskińskiego 3 m. 5.

POSZUKUJE posady biurowej za skromnym wynagrodzeniem. Pisze maszyną, znam buchalterję oraz obsługę praktykę biurową. Łask, oferta sub: „Obowiązkowa” do „Republiki”.

BIURALISTKA biegle pisząca na maszynie żechce złożyć wyczerpującą ofertę sub: „Samodzielną” do administracji.

Nauka i wychowanie
RUTYNOWANA nauczycielka muzyki, udziela lekcji gry fortepianowej (Moskiewskie Konserwatorium) oraz francuskiego po kilkuletnim pobycie w Paryżu. G. Hurwicz - Szttylerowa. Al. 1-go Maja 9, m. 6.

75 GROSZY LEKCJA FRANCUSKIEGO. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Gramatyka, Literatura, Konwersacja. Metoda skrócona dla udających się na studia. Poludniowoczesna. Korespondencja. Poludniowoczesna 20, m.20, 1-sza lewa oficyna partii.

Rozmaite
DROBNE ogłoszenia w „Republice” są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub lokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedynczy pokój, 3) sprzedać nieruchomości lub rzecz, 4) kupić coś, 5) wyszukać pracownika — niechaj pod drobne ogłoszenie do „Republiki”.

15—25.000 ZŁ. POŻYCZKI krótkoterminowej z gwarancją hipoteczną i inną poszukiwane. Oferty skierować do: morską 8, front II p. m. 9.

ZAGINAŁ terier ang. biały centkowany, lew brązowy (jasny). Odprowadzić za wynagrodzeniem, Gdańska 48.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-44; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 199-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”
w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, „Republika” i „Express” w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7.— miesięcznie.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwiekłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajnie 12 gr za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zareczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Stosunek reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.